

EKOPADOME

	Primāri	Līmenis 1 2 3 4	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (1. līmenis)	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (2. līmenis)	Zaļais karogs (3. līmenis)	Zaļais karogs un Ekoskolu vēstnieku statuss (4. līmenis)	Komentāri
	Sekundāri						
1.1	Ekopadomes sastāvs un izveide		1) Ekopadomē darbojas daži skolotāji un Ekoskolas koordinators.	1) Ekopadomē darbojas daži skolotāji un Ekoskolas koordinators. 2) Ekopadomē darbojas arī citi ar pirmsskolu saistītie cilvēki – dažādu grupu skolotāji , saimnieks, vadība un/vai vecāki. ¹	1) Ekopadomē darbojas daži skolotāji un Ekoskolas koordinators. 2) Ekopadomē darbojas arī citi ar pirmsskolu saistītie cilvēki – vismaz viens pārstāvis no katras grupas (skolotājs vai/un skolotāja palīgs), saimnieks, vadība un vecāki. ¹ 3) Tiek izveidota “Bērnu Ekopadome”, nodrošinot, lai bērni atbilstoši savām spējām, interesēm, pieredzei un vajadzībām, sadarbojoties ar skolotāju un praktiski darbojoties, tiktu iesaistīti programmas soļu plānošanā un īstenošanā.	1) Ekopadomē darbojas daži skolotāji un Ekoskolas koordinators. 2) Ekopadomē darbojas arī citi ar skolu saistītie cilvēki. 3) Tiek izveidota <i>Bērnu Ekopadome</i> , nodrošinot, lai bērni atbilstoši savām spējām, interesēm, pieredzei un vajadzībām, sadarbojoties ar skolotāju un praktiski darbojoties, tiktu iesaistīti programmas soļu plānošanā un īstenošanā. 4) Ekopadomē pēc iespējas piedalās arī vietējās kopienas pārstāvji, piemēram, pašvaldības, mediju, vietējo organizāciju pārstāvji.	
1.2	Ekopadomes darbības kārtība		1) Lēmumus par Ekopadomes darbības kārtību ³ pieņem Ekoskolas koordinators vai/un iestādes vadība.	1) Ekoskolas koordinators definē Ekopadomes darbības kārtību ³ un iepazīstina ar to pārējos pārstāvjus. 2) Ekopadomes pārstāvji ir informēti , bet gala lēmumu par darba saturu, procesu un rezultātu pieņem koordinators vai vadība.	1) Ekoskolas koordinators piedāvā savu Ekopadomes darbības kārtību ³ . 2) Ekopadomes pārstāvji izsaka savu viedokli un kopā vienojas par koordinatora piedāvāto darbības kārtību³ un pieņem lēmumus. 3) Ekopadome ir atbildīga par 7 Ekosoļu īstenošanu, vides un bērnu interešu aizstāvību, sadarbības veicināšanu starp pašvaldību, iestādi, bērniem un izglītojamo vecākiem. 4) Ekopadome sadarbojas ar iestādes, vecāku padomi (ja ir) un skolas vadību Ekoskolas jautājumu risināšanā. ⁴ 5) <i>Bērnu Ekopadomē</i> skolotājs kopā ar bērniem atbilstoši viņu spējām un interesēm vienojas par darba kārtību, piemēram, diskutē un vienojas par mērķiem, uzdevumiem, lomām un pienākumiem, lēmumu pieņemšanas un vērtēšanas procesu.	1) Ekoskolas koordinators piedāvā savu Ekopadomes darbības kārtību ³ . 2) Ekopadomes pārstāvji izsaka savu viedokli un kopā vienojas par koordinatora piedāvāto darbības kārtību ³ un pieņem lēmumus. 3) Ekopadome ir atbildīga par 7 Ekosoļu īstenošanu, vides un bērnu interešu aizstāvību, sadarbības veicināšanu starp sabiedrību , pašvaldību, iestādi, bērniem un izglītojamo vecākiem. 4) Ekopadome sadarbojas ar iestādes, vecāku padomi (ja ir) un skolas vadību Ekoskolas jautājumu risināšanā. ⁴ 5) <i>Bērnu Ekopadomē</i> skolotājs kopā ar bērniem atbilstoši viņu spējām un interesēm vienojas par darba kārtību. 6) Ekopadomes dalībnieki zina un ir izmantojuši metodes, ar kurām iespējams ietekmēt pašvaldības līmeņa lēmumus vides aizsardzības jomā, piemēram, vēstules.	

1.3	Lomu un pienākumu sadale	1) Ekoskolu koordinators un/vai vadība izdomā un sadala lomas un pienākumus starp Ekopadomes skolotājiem.	1) Ekoskolu koordinators un/vai vadība izdomā un sadala lomas un pienākumus starp Ekopadomes skolotājiem. 2) Daži pārējie Ekopadomes pārstāvji ir uzņēmušies kādu lomu un pienākumu.	1) Ekoskolu koordinators, vadība, skolotāji un citi Ekopadomes pārstāvji kopā izdomā un sadala lomas un pienākumus. 2) Lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju, tai skaitā vecāki, ir uzņēmušies un atbildīgi veic kādu lomu un pienākumus. 3) <i>Bērnu Ekopadomē</i> skolotājs piedāvā lomu un pienākumu sarakstu, kopā izrunā nepieciešamās darbības, papildina un vienojas. Bērni lomas un pienākumus izvēlas paši vai pēc skolotāja pamudinājuma. ⁵	1) Ekoskolu koordinators, vadība, skolotāji un citi iestādes pārstāvji kopā izdomā un sadala lomas un pienākumus. 2) Lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju, tai skaitā vecāki, ir uzņēmušies un atbildīgi veic kādu lomu un pienākumus. 3) <i>Bērnu Ekopadomē</i> skolotājs piedāvā lomu un pienākumu sarakstu, kopā izrunā nepieciešamās darbības, papildina un vienojas. Bērni lomas un pienākumus izvēlas paši vai pēc skolotāja pamudinājuma. ⁵ 4) Konkrēta loma un pienākumi ir arī vietējās kopienas pārstāvjiem, kas iesaistījušies Ekopadomes darbībā.	
1.4.	Ekopadomes izpratne	1) Ekoskolas koordinators izprot Ekoskolu 7 soļu būtību – saprot, kas katrā no soļiem ir jādara un prot atbilstoši rīkoties, iesaistot pārējos.	1) Ekoskolas koordinators izprot Ekoskolu 7 soļu būtību. 2) Visi Ekopadomes pārstāvji zina, ka Ekoskolu programmas pamatā ir 7 soļi – katrs spēj dažus soļus raksturot saviem vārdiem un saprot, kā tos īsteno.	1) Ekoskolas koordinators izprot Ekoskolu 7 soļu būtību. 2) Visi Ekopadomes pārstāvji zina, ka Ekoskolu programmas pamatā ir 7 soļi – liela daļa spēj visus soļus raksturot saviem vārdiem un saprot, kā tos īsteno. 3) Liela daļa Ekopadomes pārstāvju spēj izskaidrot 7 Ekoskolu soļu savstarpējo saikni.	1) Ekoskolas koordinators izprot Ekoskolu 7 soļu būtību. 2) Visi Ekopadomes pārstāvji zina, ka Ekoskolu programmas pamatā ir 7 soļi – liela daļa spēj visus soļus raksturot saviem vārdiem un saprot, kā tos īsteno. 3) Liela daļa Ekopadomes pārstāvju spēj izskaidrot 7 soļu savstarpējo saikni. 4) Ekopadomes pārstāvji saprot un spēj paskaidrot citiem ieguvumus, ko dod Ekoskolu 7 soļu izmantošana ilgtermiņa pārmaiņu radīšanai.	
1.5.	Sēžu plāns	1) Katras sēdes plāns tiek veidots tās norises laikā .	1) Visām lielajām sēdēm (piedalās visi vai lielākā daļa pārstāvju) ir iepriekš noteikts plāns . 2) Vismaz lielās sēdes nodrošina, ka tiek īstenota paveikto darbu rezultātu izvērtēšana un nākamo uzdevumu laicīga plānošana.	1) Visām lielajām sēdēm ir iepriekš noteikts plāns. 2) Teju visas⁶ sēdes nodrošina, ka tiek īstenota paveikto darbu rezultātu izvērtēšana un nākamo uzdevumu laicīga plānošana. 3) Teju visām mazajām sēdēm (sanāk daļa Ekopadomes pārstāvju) ir iepriekš noteikts plāns. 4) <i>Bērnu Ekopadomē</i> skolotājs piedāvā sēžu plānu, paredzot bērniem iespēju izvērtēt paveikto un plānot turpmākos darbus. Bērni piedalās sēdes plāna apspriešanā un izveidē, vienojas par noteikumiem sēdes laikā.	1) Visām lielajām sēdēm ir iepriekš noteikts plāns. 2) Teju visas ⁶ sēdes nodrošina, ka tiek īstenota paveikto darbu rezultātu izvērtēšana un nākamo uzdevumu laicīga plānošana. 3) Teju visām mazajām sēdēm ir iepriekš noteikts plāns. 4) <i>Bērnu Ekopadomē</i> skolotājs piedāvā sēžu plānu, paredzot bērniem iespēju izvērtēt paveikto un plānot turpmākos darbus. Bērni piedalās sēdes plāna apspriešanā un izveidē, vienojas par noteikumiem sēdes laikā. 5) Sēdes notiek raiti, nepieciešamos lēmumus pieņemot bez liekas kavēšanās: nelietderīgiem konfliktiem un pārlietu ilga laika patēriņa nesvarīgām detaļām.	
1.6.	Sēžu biežums, ilgums	1) Lielās sēdes (piedalās visi vai lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju) notiek vismaz reizi semestrī. 2) Mazās sēdes (sanāk daļa Ekopadomes pārstāvju)	1) Lielās sēdes notiek vismaz reizi semestrī . 2) Mazās sēdes notiek regulāri, bet ne retāk kā vienu reizi mēnesī . 3) Tikšanās ilgums un sēžu apmeklētība ir pietiekami, lai nodrošinātu paveikto darbu rezultātu izvērtēšanu, nākamo uzdevumu	1) Lielās sēdes notiek vismaz 3 reizes mācību gadā . 2) Mazās sēdes notiek regulāri, bet ne retāk kā vienu reizi mēnesī. 3) Tikšanās ilgums un sēžu apmeklētība ir pietiekami, lai nodrošinātu paveikto darbu rezultātu izvērtēšanu, nākamo uzdevumu	1) Lielās sēdes notiek vismaz 4 reizes mācību gadā . ⁷ 2) Mazās sēdes notiek regulāri – biežāk nekā vienu reizi mēnesī . 3) Tikšanās ilgums un sēžu apmeklētība ir pietiekami, lai nodrošinātu paveikto darbu rezultātu izvērtēšanu, nākamo uzdevumu	

		notiek vismaz reizi divos mēnešos.	plānošanu un Ekopadomes dalībnieku līdzdalību lēmumu pieņemšanā.	plānošanu un Ekopadomes dalībnieku līdzdalību lēmumu pieņemšanā.	plānošanu un Ekopadomes dalībnieku līdzdalību lēmumu pieņemšanā. 4) Skolas vadība palīdz risināt ar skolas grafiku saistītus šķēršļus, lai nodrošinātu vēl labāku iespēju pilnvērtīgai Ekopadomes dalībnieku līdzdalībai Ekopadomes sēdēs.	
1.7.	Protokoli	1) Lielās Ekopadomes sēdēs (piedalās visi vai lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju) reizēm tiek rakstīti protokoli (pieraksti par sēdes norisi).	1) Lielās Ekopadomes sēdēs vienmēr tiek rakstīti protokoli. 2) Protokolā iekļauts jau iepriekš sagatavots sēdes plāns (tēma/as, kas tiks apspriestas).	1) Lielās Ekopadomes sēdēs vienmēr tiek rakstīti protokoli. 2) Protokolā iekļauts iepriekš sagatavots sēdes plāns. 3) Protokols iekļauj arī izvērtējuma sadaļu par notikušajām aktivitātēm un izvērtējumu par Ekoskolu mērķu sasniegšanu līdz šim. 4) Protokola noslēgumā tiek pierakstīti atbildīgie par turpmākiem uzdevumiem, to termiņi. Sēdē tiek izmantoti iepriekšējie protokoli, vērtējot uzdevumu īstenošanu.	1) Lielās Ekopadomes sēdēs vienmēr tiek rakstīti protokoli. 2) Protokolā iekļauts iepriekš sagatavots sēdes plāns. 3) Protokols iekļauj arī izvērtējuma sadaļu par notikušajām aktivitātēm un izvērtējumu par Ekoskolu mērķu sasniegšanu līdz šim. 4) Protokola noslēgumā tiek pierakstīti atbildīgie par turpmākiem uzdevumiem, to termiņi. Sēdē tiek izmantoti iepriekšējie protokoli, vērtējot uzdevumu īstenošanu. 5) Teju visi Ekopadomes pārstāvji saprot protokolēšanas nozīmi Ekoskolu mērķu sasniegšanā, var uzņemties šos pienākumus.	
1.8.	Bērnu Ekopadomes saikne ar mācību saturu	N/A	N/A	1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu - vismaz daļu no <i>Bērnu Ekopadomes</i> darba integrējot mācību saturā.	1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu - visu Bērnu Ekopadomes darbu integrējot mācību saturā..	
	Skaidrojumi	<p>1 – Ekopadomē ir jāiesaista pēc iespējas dažādus pirmsskolas pārstāvjus. Ja tas neizdodas, lai izpildītu kritēriju, pietiek arī ar alternatīvām iesaistes metodēm, piemēram, ja neizdodas iesaistīt dažādu vecumu posmu skolotājus, var pedagoģiskās sēdēs iekļaut Ekoskolas programmas jautājumus. Ja neizdodas iesaistīt vecākus, var sadarboties ar vecāku padomi vai uzrunāt, iesaistīt vecāku pārstāvjus vecāku sapulcēs.</p> <p>2 – Šī proporcija var būt arī mazāka, ja tas nav praktiski iespējams, piemēram, mazajās skolās. Tādējādi nav mākslīgi jāsamazina pieaugušo skaitu, ja skolēnu īpatsvars nav 2/3, jo arī citu skolas pārstāvju iesaiste ir būtiska. Kritērija mērķis ir veicināt skolēnu iesaisti, dot viņiem iespēju lemt un darīt. Pamatdoma, ka skolēniem ir galvenā loma.</p> <p>3 – Ekopadomes darbības kārtība paredz, piemēram, lēmumu pieņemšanas procesu, lomu un pienākumu sadali, iekšējo un ārējo komunikāciju.</p> <p>4 – Iestādes un/vai vecāku padomei un Ekopadomei ir jāmeklē sadarbības iespējas un jāīsteno kopīgas aktivitātes. Piemēram, var risināt vides novērtējumā konstatētās problēmas, saskaņot rīcības plānus un organizēt kopīgus pasākumus, informēt un izglītot pirmsskolas pārstāvjus un vietējo sabiedrību.</p> <p>5 – Lomu sadale var būt ilgtermiņā definēta, bet reizē arī maināma gada laikā, lai bērniem ir interesantāk. Svarīgākais kritērijs ir bērnu prasmju attīstīšana, radot priekšnosacījumus, kur bērnam ir iespēja izteikt savas domas, emocijas, uzklaut citu un izteikt savu viedokli, vienoties un mācīties strādāt, izvirzot kopīgu un individuālu mērķi, plānojot attiecīgas darbības un attīstot spēju paveikt uzticēto pienākumu līdz galam.</p> <p>6 – Sēdes plānā var būt izņēmumi, piemēram, pēkšņi kāds neplānots pasākums, kāds lielāks izvērtējums, kam jāvelta visa sēde.</p> <p>7 – Piem., septembrī - lomu un pienākumu sadale, pirmo rudens darbu plānošana (vides novērtējums u.tml.); oktobrī - vides novērtējuma rezultātu kopsavilkums, mērķu izvirzīšana un rīcības plāna sastādīšana; janvārī - 1. semestra izvērtēšana, turpmākie soļi; maijs - 2. semestra izvērtēšana, turpmākie soļi.</p> <p>Vairāk par Ekopadomi skat. metodiskā materiālā 7. lpp. https://ej.uz/ekoskolu-metodiskais Pirmsskolu metodiskais materiāls - https://ej.uz/metodiskais-pii</p>				

VIDES NOVĒRTĒJUMS

	Primāri	Līmenis 1 2 3 4	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (1. līmenis)	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (2. līmenis)	Zaļais karogs (3. līmenis)	Zaļais karogs un Ekoskolu vēstnieku statuss (4. līmenis)	Komentāri
	Sekundāri		Vides novērtējuma saturs ¹	Vides novērtējuma veikšana			
2.1			<p>1) Vides novērtējums piecās pamattēmās (ūdens, atkritumi, enerģija, transports, pārtika) iekļauj: pirmsskolas ietekmju izvērtējumu, ilgtermiņa salīdzinājumu (konkrētā gada datus) un visu datu izvērtējumu.</p>	<p>1) Vides novērtējums piecās pamattēmās iekļauj: pirmsskolas ietekmju izvērtējumu, ilgtermiņa salīdzinājumu (konkrētā gada datus) un visu datu izvērtējumu.</p> <p>2) Gada tēmā iekļauj: bērnu zināšanu un attieksmju izvērtējumu un vecāku² aptauju.</p>	<p>1) Vides novērtējums piecās pamattēmās iekļauj: pirmsskolas ietekmju izvērtējumu, ilgtermiņa salīdzinājumu (konkrētā gada datus) un visu datu izvērtējumu.</p> <p>2) Gada tēmā un iepriekš īstenotā tēmā (salīdzinājumam, ja ir tie paši bērni) iekļauj: bērnu zināšanu un attieksmju izvērtējumu un vecāku² aptauju.</p> <p>3) Vides novērtējums papildtēmās (Skolas vide un apkārtnē/Mežs, Vide un veselība, Līdzdalība/Mācību saturs) un apkopojošās tēmās (Bioloģiskā daudzveidība un klimata pārmaiņas) iekļauj: pirmsskolas ietekmju izvērtējumu, ilgtermiņa salīdzinājumu (konkrētā gada datus) un visu datu izvērtējumu.</p>	<p>1) Vides novērtējums piecās pamattēmās iekļauj: pirmsskolas ietekmju izvērtējumu, ilgtermiņa salīdzinājumu (konkrētā gada datus) un visu datu izvērtējumu.</p> <p>2) Gada tēmā un iepriekš īstenotā tēmā (salīdzinājumam, ja ir tie paši bērni) iekļauj: bērnu zināšanu un attieksmju izvērtējumu un vecāku² aptauju.</p> <p>3) Vides novērtējums papildtēmās un apkopojošās tēmās iekļauj: pirmsskolas ietekmju izvērtējumu, ilgtermiņa salīdzinājumu (konkrētā gada datus) un visu datu izvērtējumu.</p> <p>4) Gada tēmā tiek īstenots pētījums.³</p> <p>5) Ja nepieciešams, pirmsskolas situācijas izvērtējuma sadaļā tiek izdomāti un izpētīti papildus jautājumi, kas atbilst Ekoskolu tēmu mērķiem.</p>	
2.2				<p>1) Koordinators vada⁴ vides novērtējuma procesu. Daži Ekopadomes pārstāvji iesaistās novērtējuma procesā, uzņemoties daļu atbildības, atsevišķu uzdevumu izpildi.</p> <p>2) Vides novērtējums katru gadu tiek veikts septembrī, oktobrī pirms jaunās pirmsskolas, kas pievienojas Ekoskolu programmai vēlāk.</p>	<p>1) Koordinators vada⁴ vides novērtējuma procesu. Lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju iesaistās novērtējuma procesā, uzņemoties daļu atbildības, atsevišķu uzdevumu izpildi.</p> <p>2) Vides novērtējums katru gadu tiek veikts septembrī, oktobrī pirms rīcības plāna sastādīšanas.</p> <p>3) Tiek izmantotas daudzveidīgas izpētes metodes.⁵</p> <p>4) Bērni kopā ar skolotāju vismaz Gada tēmā veic pielāgotu⁶ vides novērtējumu. Bērni ar skolotāja atbalstu mācās formulēt vienkāršas sakarības, saprast notikumu cēloņus un sekas, izvērtēt informāciju un pieņemt lēmumus.</p>	<p>1) Koordinators vada⁴ vides novērtējuma procesu. Lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju iesaistās novērtējuma procesā, uzņemoties daļu atbildības, atsevišķu uzdevumu izpildi.</p> <p>2) Vides novērtējums katru gadu tiek veikts septembrī, oktobrī pirms rīcības plāna sastādīšanas.</p> <p>3) Tiek izmantotas daudzveidīgas izpētes metodes.⁵</p> <p>4) Bērni kopā ar skolotāju vismaz Gada tēmā veic pielāgotu⁶ vides novērtējumu. Bērni ar skolotāja atbalstu mācās formulēt vienkāršas sakarības, saprast notikumu cēloņus un sekas, izvērtēt informāciju un pieņemt lēmumus.</p> <p>5) Ja nepieciešams un iespējams, Ekopadome vides novērtējumā iesaista papildus ekspertus, piemēram, vecākus, pašvaldības, vietējo organizāciju pārstāvjus, konsultējoties par metodēm, procesu, rezultātiem.</p>	

2.3	Rezultātu apkopošana un izmantošana		1) Novērtējuma secinājumi un problēmrisinājumi tiek iestrādāti rīcības plānā. 2) Ekoskolas koordinators izveido rezultātu kopsavilkumu (Vides novērtējuma 7. sadaļa – Datu izvērtējums.).	1) Novērtējuma secinājumi un problēmrisinājumi tiek iestrādāti rīcības plānā. 2) Ekoskolas koordinators , iesaistot dažus Ekopadomes pārstāvjus, izveido rezultātu kopsavilkumu.	1) Novērtējuma secinājumi un problēmrisinājumi tiek iestrādāti rīcības plānā. 2) Ekoskolas koordinators , iesaistot lielāko daļu Ekopadomes pārstāvjus, izveido rezultātu kopsavilkumu. 3) <i>Bērnu Ekopadome</i> izrunā pielāgotā ⁶ vides novērtējuma rezultātus. Bērni ar skolotāja atbalstu formulē vienkāršas sakarības, cenšas izprast notikumu cēloņus un sekas, izvērtēt informāciju un pieņemt lēmumus par turpmākiem soļiem.	1) Novērtējuma secinājumi un problēmrisinājumi tiek iestrādāti rīcības plānā. 2) Ekoskolas koordinators, iesaistot lielāko daļu Ekopadomes pārstāvjus, izveido rezultātu kopsavilkumu. 3) <i>Bērnu Ekopadome</i> izrunā pielāgotā ⁶ vides novērtējuma rezultātus. Bērni ar skolotāja atbalstu formulē vienkāršas sakarības, cenšas izprast notikumu cēloņus un sekas, izvērtēt informāciju un pieņemt lēmumus par turpmākiem soļiem. 4) Katru gadu tiek analizētas novērtējuma atšķirības pa gadiem. (Kas ir mainījies, uzlabojies, pasliktinājies, kāda ir attīstības dinamika, tendences? Kas būtu jādara, lai saglabātu labās iestrādes un atrisinātu konstatētās problēmas?)	
2.4.	Pirmsskolas informēšana par rezultātiem		1) Novērtējuma rezultātu kopsavilkums tiek izvietots tikai uz Ekoskolas ziņojumu dēļa.	1) Novērtējuma rezultātu kopsavilkums tiek izvietots uz Ekoskolas ziņojumu dēļa un, ja iespējams, arī citur , piemēram, pirmsskolas mājaslapā, informatīvā izdevumā. 2) Ekopadome iepazīstina ar vides novērtējuma secinājumiem un problēmrisinājumiem visus skolotājus, kas tālāk nodod informāciju savās grupās.	1) Novērtējuma rezultātu kopsavilkums tiek izvietots uz Ekoskolas ziņojumu dēļa un, ja iespējams, arī citur, piemēram, pirmsskolas mājaslapā, informatīvā izdevumā. 2) Ekopadome iepazīstina ar vides novērtējuma secinājumiem un problēmrisinājumiem visus skolotājus, kas tālāk nodod un izmanto informāciju savās grupās. 3) Ar rezultātiem iepazīstina arī pārējos pirmsskolas pārstāvjus, kas nepiedalījās vides novērtējuma procesā.	1) Novērtējuma rezultātu kopsavilkums tiek vizualizēts (grafiki, piktogrammas) un izvietots uz Ekoskolas ziņojumu dēļa. Ja iespējams, arī citur, piemēram, skolas mājaslapā, informatīvā izdevumā. 2) Ekopadome iepazīstina ar vides novērtējuma secinājumiem un problēmrisinājumiem visus skolotājus, kas tālāk nodod un izmanto informāciju savās grupās. 3) Ar rezultātiem iepazīstina pārējos skolas pārstāvjus, kas nepiedalījās vides novērtējuma procesā. 4) Ar rezultātiem iepazīstina arī citus ieinteresētos, piemēram, vecākus, pašvaldības pārstāvjus.	
2.5.	Vides novērtējuma saikne ar mācību saturu	N/A	N/A	N/A	1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu, integrējot vismaz daļu no pielāgotā ⁶ Vides novērtējuma plānošanas, veikšanas un apkopošanas procesa. 2) Pielāgotā ⁶ un pilnā Vides novērtējuma secinājumi un problēmrisinājumi tiek izmantoti mācību procesā.	1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu, integrējot visu pielāgotā ⁶ Vides novērtējuma plānošanas, veikšanas un apkopošanas procesu. 2) Pielāgotā ⁶ un pilnā Vides novērtējuma secinājumi un problēmrisinājumi tiek izmantoti, mācību procesā.	
Skaidrojumi		<p>1 – Sadaļas Vides novērtējuma veidlapā – skolas (pirmsskolas) ietekmju izvērtējums (2. sadaļa), skolēnu zināšanu un attieksmju izvērtējums (3. sadaļa. Jāpielāgo PII bērniem, ja nepieciešams), vecāku aptauja (4. sadaļa), pētījums (5.sadaļa), ilgtermiņa salīdzinājums (6. sadaļa), datu izvērtējums (7.sadaļa).</p> <p>2 – Ja vecāku aptaujas sagādā grūtības, nav atsaucības, tad ir jāmēģina, bet ja nesanāk, tad jādomā citas metodes, kā izpētīt ģimenes paradumus, piem., ar bērnu palīdzību (uzdevumi, pētījumi mājās), diskusija, nelielas aktivitātes vecāku sapulcēs (mīti un fakti, interaktīvā aptauja, piem., izmantojot programmas Mentimeter, Plickers).</p> <p>3 – Pētījums var tikt realizēts ilgākā laika posmā un būt daļai no Rīcības plāna. Pētījuma specifika tiek pielāgota pirmsskolai. Sarežģītus, grūti pielāgojamus jautājumus izpēta pieaugušie.</p> <p>4 – Koordinators vada Vides novērtējuma īstenošanu, plānojot, iepazīstinot ar vides novērtējuma saturu un procesu, sadalot pienākumus, tēmas starp Ekopadomes pārstāvjus, darba grupām un kopā apkopo rezultātus, pārbaudot tos nepieciešamības gadījumā (Piem., ja tēmā gandrīz visi jautājumi ir novērtēti ar augstāko vērtējumu "5"), gala rezultātā informējot par rezultātu kopsavilkumu pārējos.</p> <p>5 – Lai rezultāti būtu uzticami, vēlamas konkrētas tēmas, piemēram, Gada tēmu izpēti dažādām grupām, pēc tam salīdzinot un pārrunājot rezultātus. Svarīgi izmantot daudzveidīgas kvantitatīvas un kvalitatīvas metodes, tās savā starpā kombinējot. piem., anketēšanu, intervēšanu, novērošanu, diskusijas, mērīšanu, eksperimentēšanu, situāciju, dokumentu analīzi u.c.</p> <p>6 – Pielāgotais Vides novērtējums bērniem pieejams šeit ej.uz/vn-pii-berniem</p> <p>Vairāk par Vides novērtējumu skat. metodiskā materiālā 10. lpp. https://ej.uz/ekoskolu-metodiskais</p> <p>Pirmsskolu metodiskais materiāls - https://ej.uz/metodiskais-pii</p>					

RĪCĪBAS PLĀNS

	Primārs	Līmenis 1 2 3 4	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (1. līmenis)	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (2. līmenis)	Zaļais karogs (3. līmenis)	Zaļais karogs un Ekoskolu vēstnieku statuss (4. līmenis)	Komentāri
	Sekundārs		Latvijas Ekoskolas sertifikāts (1. līmenis)	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (2. līmenis)	Zaļais karogs (3. līmenis)	Zaļais karogs un Ekoskolu vēstnieku statuss (4. līmenis)	Komentāri
3.1	Gada tēma ³		1) Ar Gada tēmu strādā vairākas reizes mācību gada laikā , bet ar lielām pauzēm, piemēram, izlaižot dažus mēnešus.	1) Ar Gada tēmu strādā visa gada garumā . ⁴ 2) Gada tēmas izvēle balstās uz Vides novērtējuma rezultātiem – tiek izvēlēta tā tēma, kurā pirmsskolai ir visvairāk nepieciešami uzlabojumi.	1) Ar Gada tēmu strādā visa gada garumā. ⁴ 2) Gada tēmas izvēle balstās uz Vides novērtējuma rezultātiem – tiek izvēlēta tā tēma, kurā pirmsskolai ir visvairāk nepieciešami uzlabojumi. ¹ Pamattēmas (atkritumi, ūdens, enerģija, transports, pārtika) ir prioritāras un tiek izvēlētas vispirms . ² 3) Dažādās aktivitātēs un mācību procesā tiek aptverti daudzveidīgi Gada tēmas aspekti, ieviešot arī praktiskas izmaiņas, lai sasniegtu Ekoskolu tēmā noteiktos ilgtermiņa mērķus. Gada tēma vienmēr tiek skatīta saiknē ar vides aizsardzības un vides izglītības jautājumiem.	1) Ar Gada tēmu strādā visa gada garumā. ⁴ 2) Gada tēmas izvēle balstās uz Vides novērtējuma rezultātiem – tiek izvēlēta tā tēma, kurā skolai ir visvairāk nepieciešami uzlabojumi. ¹ Pamattēmas ir prioritāras un tiek izvēlētas vispirms. ² 3) Dažādās aktivitātēs un mācību procesā tiek aptverti daudzveidīgi Gada tēmas aspekti, ieviešot arī praktiskas izmaiņas, lai sasniegtu Ekoskolu tēmā noteiktos ilgtermiņa mērķus. Gada tēma vienmēr tiek skatīta saiknē ar vides aizsardzības un vides izglītības jautājumiem. 4) Paralēli darbam ar Gada tēmu iespēju robežās tiek strādāts ar pamattēmām - tiek izdarīts viss iespējamais, lai atrisinātu vides novērtējumā (2. sadaļā) ar 1 un 2 novērtētas problēmas.	
3.2	Apskatītās Ekoskolu tēmas ⁵		N/A	N/A	1) Apskatītās tēmas tiek turpinātas nākamajos gados, attīstot ieviestās praktiskās iestrādes, saglabājot veiksmīgākās tradīcijas, pasākumus.	1) Apskatītās tēmas tiek turpinātas nākamajos gados, attīstot ieviestās praktiskās iestrādes, saglabājot veiksmīgākās tradīcijas, pasākumus. 2) Iespēju robežās izietās tēmās tiek uzsāktas jaunas iniciatīvas.	
3.3	Rīcības plāna saturs/forma		1) Rīcības plāns ir visu iespējamo ar gada tēmu saistīto aktivitāšu, projektu, konkursu apkopojums . Rīcības plāns balstīts Ekopadomes dalībnieku idejās bez saiknes ar vides novērtējumu. 2) Rīcības plāns ietver - aktivitātes, termiņus, izvērtēšanas metodes un sadaļu sasniegtiem rezultātiem.	1) Rīcības plānā tiek iekļautas prioritārās rīcības/aktivitātes , kuras izriet no vides novērtējuma secinājumiem . 2) Rīcības plāns ietver - aktivitātes, termiņus, aktivitāšu rezultātu izvērtēšanas metodes, un sadaļu sasniegtiem rezultātiem. 3) Papildus ietver- atbildīgos un skolas mērķi/us. 4) Rīcības plāns iekļauj ar gada tēmu saistītas praktiskas (Ko paveiksim, praktiski mainīsim pirmsskolā, savos ikdienas paradumos?) un izglītojošas (Kādēļ tas ir svarīgi?) aktivitātes.	1) Rīcības plānā tiek iekļautas prioritārās rīcības/aktivitātes, kuras izriet no vides novērtējuma secinājumiem. 2) Rīcības plāns ietver - mērķorientētas aktivitātes, termiņus, aktivitāšu rezultātu izvērtēšanas metodes, atbildīgos un sadaļu sasniegtiem rezultātiem. 3) Papildus ietver atbildīgos un konkrētu, izmērāmu pirmsskolas mērķi/us. 4) Rīcības plāns iekļauj ar gada tēmu un izietām Ekoskolu tēmām saistītas praktiskas un izglītojošas aktivitātes. 5) Plānā pamatā tiek iekļautas pirmsskolas pārstāvju idejas, iniciatīvas. Citi projekti, konkursi ir kā papildinājums. ⁶	1) Rīcības plānā tiek iekļautas prioritārās rīcības/aktivitātes, kuras izriet no vides novērtējuma secinājumiem. 2) Rīcības plāns ietver - mērķorientētas aktivitātes, termiņus, aktivitāšu rezultātu izvērtēšanas metodes, atbildīgos un sadaļu sasniegtiem rezultātiem. 3) Papildus ietver atbildīgos un konkrētu, izmērāmu pirmsskolas mērķi/us. 4) Rīcības plānā iekļauj ar gada tēmu un izietām Ekoskolu tēmām saistītas praktiskas un izglītojošas aktivitātes. 5) Plānā pamatā tiek iekļautas pirmsskolas pārstāvju idejas, iniciatīvas. Citi projekti, konkursi ir kā papildinājums. ⁶ 6) Papildus tiek izrunāti, izplānoti nepieciešamie resursi, lai aktivitātes varētu realizēt (laiks, cilvēki, materiāli, finanses, zināšanas, prasmes).	

3.4.	Mērķu definēšana		<p>1) Ja Ekoskolas mērķi tiek plānoti, Ekopadomes pārstāvji ir informēti par gala rezultātu, bet viņiem nav iespējas vai viņi nepauž savas idejas un ieteikumus, nepiedalās plānošanā. Koordinators un/ vai vadība plāno un izvēlas idejas.</p>	<p>1) Ekopadomes pārstāvji ir informēti par mērķiem un viņiem ir iespēja paust savas idejas un ieteikumus, piedalīties plānošanā, bet gala lēmumu par mērķi pieņem koordinators un/ vai vadība.</p> <p>2) Mērķim ir saikne ar vides novērtējuma secinājumiem. Tie tiek izmantoti, lai definētu mērķi.</p>	<p>1) Ekopadomes pārstāvji kopā izvirza mērķi.</p> <p>2) Mērķim ir saikne ar vides novērtējuma secinājumiem. Tie tiek izmantoti, lai definētu mērķi.</p> <p>3) Pirmsskolas gada mērķi saskan ar Ekoskolu programmas tēmu ilgtermiņa mērķiem.⁸ Palīdz sasniegt vai virzīties uz tiem.</p> <p>4) Ekopadome izvērtē mērķu atbilstību SMART⁷ kritērijiem - pārbauda, vai mērķi ir konkrēti, izmērāmi, sasniedzami, reālistiski/būtiski un terminēti.</p> <p>5) <i>Bērnu Ekopadome</i> izrunā pielāgotā* vides novērtējuma rezultātus. Bērni kopā ar skolotāju cenšas izvērtēt informāciju un pieņemt lēmumu par vienkāršiem mērķiem, kas jāsasniež, lai konstatētās problēmas atrisinātu.</p>	<p>1) Ekopadomes pārstāvji kopā izvirza mērķi.</p> <p>2) Mērķim ir saikne ar vides novērtējuma secinājumiem. Tie tiek izmantoti, lai definētu mērķi.</p> <p>3) Pirmsskolas gada mērķi saskan ar Ekoskolu programmas tēmu ilgtermiņa mērķiem.⁸ Palīdz sasniegt vai virzīties uz tiem.</p> <p>4) Ekopadome izvērtē mērķu atbilstību SMART⁷ kritērijiem - pārbauda, vai mērķi ir konkrēti, izmērāmi, sasniedzami, reālistiski/būtiski un terminēti.</p> <p>5) <i>Bērnu Ekopadome</i> izrunā pielāgotā* vides novērtējuma rezultātus. Bērni kopā ar skolotāju cenšas izvērtēt informāciju un pieņemt lēmumu par vienkāršiem mērķiem, kas jāsasniež, lai konstatētās problēmas atrisinātu.</p> <p>6) Tiek izvirzīti īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķi.</p>	
3.5.	Aktivitāšu plānošana		<p>1) Ekopadomes pārstāvji ir informēti par rīcības plāna aktivitātēm.</p>	<p>1) Ekopadomes pārstāvji ir informēti par rīcības plāna aktivitātēm.</p> <p>2) Ekopadomes pārstāvjiem ir iespēja paust savas idejas un ieteikumus, piedalīties aktivitāšu plānošanā, bet gala plānu izveido koordinators un/ vai vadība.</p>	<p>1) Ekopadomes pārstāvji ir informēti par rīcības plāna aktivitātēm.</p> <p>2) Ekopadomes parstāvji kopā piedalās aktivitāšu plānošanā - analizē un izvērtē Vides novērtējuma problēmrisinājumu idejas, rada jaunas idejas, nosaka prioritātes, izvēloties labāko risinājumu, aktivitātes, kas varētu palīdzēt sasniegt mērķi, izstrādā aktivitāšu rezultātu izvērtēšanas metodes, sadala pienākumus un nosaka termiņus.</p> <p>3) Ekopadomes pārstāvji savāc aktivitāšu ieteikumus no citiem pirmsskolas pārstāvjiem. Izvērtē piedāvājumus un saliek gala plānu.</p> <p>4) <i>Bērnu Ekopadomē</i>, izmantojot pielāgotā* vides novērtējuma rezultātus un izvirzītos mērķus, bērni uzklaua un izsaka savu viedokli, priekšlikumus, ar skolotāja atbalstu cenšas vienoties un apkopot nepieciešamās darbības, lai sasniegtu kopīgu mērķi. Bērni ar skolotāja atbalstu uzņemas un sadala atbildību, izrunā un vienojas, kā novērtēs savu un citu darbību, vēlamu rezultātu.</p>	<p>1) Ekopadomes pārstāvji ir informēti par rīcības plāna aktivitātēm.</p> <p>2) Ekopadomes pārstāvji kopā piedalās aktivitāšu plānošanā.</p> <p>3) Ekopadomes pārstāvji savāc aktivitāšu ieteikumus no citiem pirmsskolas pārstāvjiem. Izvērtē piedāvājumus un saliek gala plānu.</p> <p>4) <i>Bērnu Ekopadomē</i>, izmantojot pielāgotā* vides novērtējuma rezultātus un izvirzītos mērķus, bērni uzklaua un izsaka savu viedokli, priekšlikumus, ar skolotāja atbalstu cenšas vienoties un apkopot nepieciešamās darbības, lai sasniegtu kopīgu mērķi. Bērni ar skolotāja atbalstu uzņemas un sadala atbildību, izrunā un vienojas, kā novērtēs savu un citu darbību, vēlamu rezultātu.</p> <p>5) Aktivitāšu plānošanā tiek iesaistīti visi, kas piedalījās vides novērtējuma veikšanā.</p>	

3.6	Rīcības plāna prezentēšana		<p>1) Rīcības plāns tiek izvietots uz Ekoskolas ziņojumu dēļa.</p>	<p>1) Rīcības plāns tiek izvietots uz Ekoskolas ziņojumu dēļa. Ja iespējams, arī citur, piemēram, pirmsskolas mājaslapā, informatīvā izdevumā.</p> <p>2) Ekopadome iepazīstina ar rīcības plāna saturu, mērķiem skolotājus, kas tālāk nodod informāciju savās grupās.</p>	<p>1) Rīcības plāns tiek izziņots dažādos veidos, izmantojot Ekoskolas ziņojuma dēli, vecāku mapes grupās, ja iespējams, tas tiek izvietots pirmsskolas mājaslapā, informatīvā izdevumā, sociālos tīklos.</p> <p>2) Ekopadome iepazīstina ar rīcības plāna saturu, mērķiem skolotājus, kas tālāk nodod informāciju savās grupās, regulāri aktualizējot to gada laikā.</p> <p>3) Ar Rīcības plānu iepazīstina arī pārējos pirmsskolas pārstāvjus, kas nedarbojas Ekopadomē, neiesaistījās Rīcības plāna izstrādē.</p> <p>4) Plāns tiek vizualizēts, īsumā izceļot pašu svarīgāko - gada tēmu, mērķus, tuvākā laika aktivitātes, nepieciešamās praktiskās rīcības, pēc tam arī rezultātus.</p>	<p>1) Rīcības plāns tiek izziņots dažādos veidos, izmantojot Ekoskolas ziņojuma dēli, vecāku mapes grupās, ja iespējams, tas tiek izvietots pirmsskolas mājaslapā, informatīvā izdevumā, sociālos tīklos.</p> <p>2) Ekopadome iepazīstina ar rīcības plāna saturu, mērķiem skolotājus, kas tālāk nodod informāciju savās grupās, regulāri aktualizējot to gada laikā.</p> <p>3) Ar Rīcības plānu iepazīstina arī pārējos pirmsskolas pārstāvjus, kas nedarbojas Ekopadomē, neiesaistījās Rīcības plāna izstrādē, kā arī citus ieinteresētos - vecākus, pašvaldības pārstāvjus, medijus.</p> <p>4) Plāns tiek vizualizēts, īsumā izceļot pašu svarīgāko - gada tēmu, mērķus, tuvākā laika aktivitātes, nepieciešamās praktiskās rīcības, pēc tam arī rezultātus.</p> <p>5) Ilgtermiņa Rīcības plāns, Ekoskolu mērķi tiek iekļauti pirmsskolas attīstības plānā, apliecinot pirmsskolas nodomus nopietni darboties vides un ilgtspējīgās attīstības virzienā.</p>	
3.7	Rīcības plāna īstenošana		<p>1) Koordinators un/vai vadība pieņem gala lēmumu par rīcības plāna īstenošanas procesu. Pārējiem Ekopadomes pārstāvjiem uztic daļu atbildības, atsevišķu uzdevumu izpildi.</p>	<p>1) Koordinators un/vai vadība pieņem gala lēmumu par rīcības plāna īstenošanas procesu. Pārējiem Ekopadomes pārstāvjiem uztic daļu atbildības, atsevišķu uzdevumu izpildi.</p> <p>2) Ekopadome rīcības plāna izpildē iesaista skolotājus, kas nedarbojas Ekopadomē.</p> <p>3) Īstenojot plānu, Ekoskolu tēmās praktiski tiek risinātas vides novērtējumā konstatētās vides problēmas, kas ir saistītas ar pirmsskolas ikdienu vai arī aktuāliem vides jautājumiem vietējā sabiedrībā.</p>	<p>1) Ekopadomes pārstāvji kopā īsteno rīcības plāna aktivitātes, izvērtē rezultātus un salīdzina ar plānoto, nepieciešamības gadījumā izvēlas citas stratēģijas, papildina un uzlabo plānu.</p> <p>2) Ekopadome rīcības plāna izpildē iesaista skolotājus, kas nedarbojas Ekopadomē</p> <p>3) Īstenojot plānu, Ekoskolu tēmās praktiski tiek risinātas vides novērtējumā konstatētās vides problēmas, kas ir saistītas ar skolas ikdienu vai arī aktuāliem vides jautājumiem vietējā sabiedrībā.</p> <p>4) Ekopadome rīcības plāna izpildē sadarbojas ar dažādiem pirmsskolas pārstāvjiem, kas nedarbojas Ekopadomē, piemēram, medmāsu, pavāri.</p> <p>5) <i>Bērnu Ekopadome</i> īsteno iepļānotās aktivitātes, bērni mācās paveikt uzticēto pienākumu, ar skolotāja atbalstu novērtē savu un citu paveikto, sasniegto rezultātu, nepieciešamības gadījumā uzlabo plānu.</p>	<p>1) Ekopadomes pārstāvji kopā īsteno rīcības plāna aktivitātes, izvērtē rezultātus un salīdzina ar plānoto, nepieciešamības gadījumā izvēlas citas stratēģijas, papildina un uzlabo plānu.</p> <p>2) Ekopadome rīcības plāna izpildē iesaista skolotājus, kas nedarbojas Ekopadomē</p> <p>3) Īstenojot plānu, Ekoskolu tēmās praktiski tiek risinātas vides novērtējumā konstatētās vides problēmas, kas ir saistītas ar skolas ikdienu vai arī aktuāliem vides jautājumiem vietējā sabiedrībā.</p> <p>4) Ekopadome rīcības plāna izpildē sadarbojas ar dažādiem pirmsskolas pārstāvjiem, kas nedarbojas Ekopadomē, piemēram, medmāsu, pavāri.</p> <p>5) <i>Bērnu Ekopadome</i> īsteno iepļānotās aktivitātes, bērni mācās paveikt uzticēto pienākumu, ar skolotāja atbalstu novērtē savu un citu paveikto, sasniegto rezultātu, nepieciešamības gadījumā uzlabo plānu.</p> <p>6) Pēc nepieciešamības īstenošanā tiek iesaistīti citi pieaugušie, piemēram, vecāku, pašvaldības, vietējo organizāciju pārstāvji.</p>	

3.8	Rīcības plāna rezultāti		1) Ekoskolu gada tēmā panākts izmērāms rezultāts.	1) Ekoskolu gada tēmā panākts izmērāms rezultāts. 2) Sasniegtie rezultāti atbilst izvirzītiem pirmsskolas mērķiem un izriet no pārraudzības un izvērtēšanas procesa .	1) Ekoskolu gada tēmā un citās vides jomās panākti dažādi izmērāmi rezultāti, piemēram, uzlabojušās bērnu zināšanas, izpratne, attieksmes, prasmes un motivācija rīkoties vides labā, ieviestas praktiskas iniciatīvas, samazinot pirmsskolas un to pārstāvju ietekmi uz vidi, īstenotas akcijas, kampaņas, iniciatīvas vietējā sabiedrībā. 2) Sasniegtie rezultāti atbilst: izvirzītajiem pirmsskolas mērķiem; saskan ar Ekoskolu ilgtermiņa (tēmu un mācību) mērķiem ; izriet no pārraudzības un izvērtēšanas procesa, kas veikts gada garumā. 3) Ja mērķus neizdevās pilnībā sasniegt, Ekopadomes pārstāvji analizē pieļautās kļūdas, cēloņus un izplāno nepieciešamos risinājumus, uzlabojumus turpmākajam darbam.	1) Ekoskolu gada tēmā un citās vides jomās panākti dažādi izmērāmi rezultāti, kas ietver izmaiņas gan zināšanās, gan attieksmēs, gan rīcībās. 2) Sasniegtie rezultāti atbilst: izvirzītajiem pirmsskolas mērķiem; saskan ar Ekoskolu ilgtermiņa (tēmu un mācību) mērķiem; izriet no pārraudzības un izvērtēšanas procesa, kas veikts gada garumā. 3) Ja mērķus neizdevās pilnībā sasniegt, Ekopadomes pārstāvji, iesaistot pārējos pirmsskolas pārstāvjus , analizē pieļautās kļūdas, cēloņus un izplāno nepieciešamos risinājumus, uzlabojumus turpmākajam darbam.	
3.9	Rīcības plāna saikne ar mācību saturu		N/A	N/A	1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu, integrējot vismaz daļu no Bērnu Ekopadomes aktivitātēm, kas saistās ar Rīcības plāna satura, procesa plānošanu, īstenošanu un rezultātu apkopošanu.	1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu, integrējot visas Bērnu Ekopadomes aktivitātes, kas saistās ar Rīcības plāna satura, procesa plānošanu, īstenošanu un rezultātu apkopošanu.	
Skaidrojumi		<p>1 – Izņēmums ir apkopojošās tēmas - klimata pārmaiņas un bioloģiskā daudzveidība. Tās skolām vēlams izvēlēties, kad izietas visas tēmas vai klimata pārmaiņu gadījumā izietas pamattēmas-enerģija, atkritumi, ūdens, transports un pārtika; bioloģiskās daudzveidības gadījumā- skolas vide un apkārtnē un meža tēma.</p> <p>2 – Kādu no pamattēmām var iziet vēlāk, ja tajās jau ir labas iestrādes (vides novērtējumā uzrādās labi rezultāti), bet Ekoskolu papildtēmās (skolas vide un apkārtnē, mežs vai vide un veselība), pamatojoties uz vides novērtējumu, ir visvairāk nepieciešami uzlabojumi.</p> <p>3 – Gada tēma neatkārtojas, kamēr nav izietas visas tēmas. Darbs ar izietām tēmām turpinās. Ja kādā no iepriekšējām tēmām tiek konstatētas problēmas, tad tās tiek risinātas, bet lielāko uzmanību pievēršot jaunai gada tēmai.</p> <p>4 – Svarīgi, lai katru mēnesi ir kāda aktivitāte veltīta gada tēmai, tā var būt arī lielāka aktivitāte, kas turpinās ilgāku laika posmu, ietver arī tēmas integrāciju mācību procesā. Nav būtiska kvantitāte, bet kvalitāte - ar plānotām aktivitātēm tiek panāktas pārmaiņas, sasniegts vēlams rezultāts un kopumā Ekoskolu izvirzītie mērķi.</p> <p>5 – Pirmsskolas, kuras ir apskatījušas visas tēmas, turpina darbu ar tām, izvēloties uz to brīdi aktuālāko (no vides novērtējuma izrietošu) tēmu kā Gada tēmu.</p> <p>6 – Citi projekti, konkursi nāk kā papildinājums, bet nevis kā pamataktivitātes. Plānā svarīgi pamatā izcelt jūsu iniciatīvas, bet, ja projekts, konkurss, kurā piedalīties, palīdz sasniegt Jūsu izvirzītos Ekoskolas mērķus, tad to var norādīt kā pamataktivitāti, aprakstīt sīkāk rezultātus. Citos gadījumos var pieminēt, bet sīkāk neaprakstīt.</p> <p>7 – Mērķis atbilst SMART principam. Skat. Ekoskolu metodisko materiālu 20.lpp.</p> <p>8 – Ekoskolu tēmās ir izvirzīti ilgtermiņa mērķi, kurus jāsasniedz, strādājot ar tēmu. Tie ir redzami Ekoskolu datu bāzē un metodiskā materiālā gada tēmas sadaļā. (52. - 61. lpp.)</p> <p>Vairāk par Rīcības plānu skat. metodiskā materiālā 16. lpp. https://ej.uz/ekoskolu-metodiskais</p> <p>Pirmsskolu metodiskais materiāls - https://ej.uz/metodiskais-pii</p> <p>*Pielāgotais Vides novērtējums bērniem pieejams šeit ej.uz/vn-pii-berniem</p>					

PĀRRAUDZĪBA UN IZVĒRTĒŠANA

	Primāri	Līmenis 1 2 3 4	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (1. līmenis)	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (2. līmenis)	Zaļais karogs (3. līmenis)	Zaļais karogs un Ekoskolu vēstnieku statuss (4. līmenis)	Komentāri
	Sekundāri		Metožu plānošana	Aktivitāšu rezultātu izvērtēšana			
4.1			<p>1) Pusgadam, nozīmīgākajām¹ rīcības plāna aktivitātēm tiek izplānotas rezultātu izvērtēšanas metodes un kritēriji.²</p> <p>2) Metožu, kritēriju idejas tiek apspriestas Ekopadomē.</p> <p>3) Ekopadomes pārstāvji ir informēti, bet viņiem nav iespējas vai viņi nepauž savas idejas un ieteikumus, nepiedalās plānošanā. Koordinators vai/un vadība plāno un izvēlas idejas.</p>	<p>1) Vairāk nekā pusgadam, nozīmīgākām¹ rīcības plāna aktivitātēm tiek izplānotas rezultātu izvērtēšanas metodes un kritēriji.²</p> <p>2) Metožu, kritēriju idejas tiek apspriestas Ekopadomē.</p> <p>3) Ekopadomes pārstāvji ir informēti un viņiem ir iespēja paust savas idejas un ieteikumus, piedalīties plānošanā, bet gala lēmumu pieņem koordinators vai/un vadība.</p>	<p>1) Katram mēnesim, nozīmīgākajām¹ rīcības plāna aktivitātēm tiek izplānotas rezultātu izvērtēšanas metodes un kritēriji.²</p> <p>2) Metožu, kritēriju idejas tiek apspriestas Ekopadomē.</p> <p>3) Ekopadomes pārstāvji ir informēti un viņiem ir iespēja paust savas idejas un ieteikumus, piedalīties plānošanā. Ekopadomes pārstāvji kopā pieņem gala lēmumu.</p> <p>4) <i>Bērnu Ekopadomē</i>, izmantojot izplānoto plānu, bērni uzklauša un izsaka savu viedokli, priekšlikumus, ar skolotāja atbalstu vienojas un apkopo nepieciešamās darbības, kas palīdzēs novērtēt savu un citu darbību, vēlamo rezultātu. Skolotājs piefiksē plānā vienkāršus veidus.</p>	<p>1) Katram mēnesim, nozīmīgākajām¹ rīcības plāna aktivitātēm tiek izplānotas rezultātu izvērtēšanas metodes un kritēriji.²</p> <p>2) Metožu, kritēriju idejas tiek apspriestas Ekopadomē.</p> <p>3) Ekopadomes pārstāvji ir informēti un viņiem ir iespēja paust savas idejas un ieteikumus, piedalīties plānošanā. Ekopadomes pārstāvji kopā pieņem gala lēmumu.</p> <p>4) <i>Bērnu Ekopadomē</i>, izmantojot izplānoto plānu, bērni uzklauša un izsaka savu viedokli, priekšlikumus, ar skolotāja atbalstu vienojas un apkopo nepieciešamās darbības, kas palīdzēs novērtēt savu un citu darbību, vēlamo rezultātu. Skolotājs piefiksē plānā vienkāršus veidus.</p> <p>5) Ekopadomes izplānotās metodes ir daudzveidīgas – palīdz novērtēt gan skaitu (kvantitatīvas), gan zināšanas, izpratni, attieksmi, motivāciju veikt kādu videi draudzīgu rīcību (kvalitatīvas).</p>	
4.2			<p>1) Vismaz puse nozīmīgāko¹ rīcības plāna aktivitāšu ir izvērtēta, izmantojot izplānotās Pārraudzības un izvērtēšanas metodes. Attiecīgo aktivitāšu rezultāti un secinājumi ir apkopoti.</p> <p>2) Koordinators vai/un vadība īsteno pārraudzības procesu un apkopo rezultātus, formulē secinājumus un rīcības plāna uzlabojumus. Pārējie Ekopadomes pārstāvji ir informēti par aktivitāšu rezultātiem, secinājumiem, nepieciešamajiem uzlabojumiem.</p>	<p>1) Vairāk nekā puse nozīmīgāko¹ rīcības plāna aktivitāšu ir izvērtēta, izmantojot izplānotās Pārraudzības un izvērtēšanas metodes. Attiecīgo aktivitāšu rezultāti un secinājumi ir apkopoti.</p> <p>2) Pārējie Ekopadomes pārstāvji piedalās pārraudzības procesā, piemēram, vācot informāciju, bet rezultātus apkopo, secinājumus un rīcības plāna uzlabojumus formulē koordinators vai/un vadība, informējot par iznākumu.</p>	<p>1) Visas nozīmīgākās¹ rīcības plāna aktivitātes ir izvērtētas, izmantojot izplānotās Pārraudzības un izvērtēšanas metodes. Attiecīgo aktivitāšu rezultāti un secinājumi ir apkopoti.</p> <p>2) Lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju piedalās gan pārraudzības, gan izvērtēšanas procesā. Ekopadome kopā vērtē, kas tika vai netika sasniegts, formulē secinājumus un iesaka rīcības plāna izmaiņas, ja nav izdevies sasniegt plānoto.</p> <p>3) <i>Bērnu Ekopadomē</i>, izmantojot izplānotās metodes, bērni ar skolotāja atbalstu novērtē savu un citu darbības, realizētās aktivitātes un sasniegto rezultātu. Ja nav izdevies sasniegt plānoto rezultātu, bērni ar skolotāja atbalstu uzlabo esošo plānu. Skolotājs apkopo sasniegtos rezultātus un galvenos secinājumus.</p>	<p>1) Visas nozīmīgākās¹ rīcības plāna aktivitātes ir izvērtētas, izmantojot izplānotās Pārraudzības un izvērtēšanas metodes. Attiecīgo aktivitāšu rezultāti un secinājumi ir apkopoti.</p> <p>2) Lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju piedalās gan pārraudzības, gan izvērtēšanas procesā. Ekopadome kopā vērtē, kas tika vai netika sasniegts, formulē secinājumus un iesaka rīcības plāna izmaiņas, ja nav izdevies sasniegt plānoto.</p> <p>3) <i>Bērnu Ekopadomē</i>, izmantojot izplānotās metodes, bērni ar skolotāja atbalstu novērtē savu un citu darbības, realizētās aktivitātes un sasniegto rezultātu. Ja nav izdevies sasniegt plānoto rezultātu, bērni ar skolotāja atbalstu uzlabo esošo plānu. Skolotājs apkopo sasniegtos rezultātus un galvenos secinājumus.</p> <p>4) Pārraudzības un izvērtēšanas procesā tiek iesaistīti arī pārējie pirmsskolas pārstāvji, kas nedarbojas Ekopadomē.</p>	

4.3	Mērķu izvērtēšana		<p>1) Mērķi tiek vērtēti gada beigās.</p> <p>2) Ekopadomes pārstāvji ir informēti par progresu, bet viņiem nav iespējas vai viņi nepiedalās mērķu izvērtēšanā, turpmāko soļu plānošanā. Tikai koordinators vai/un vadība izvērtē un plāno.</p>	<p>1) Virzība uz mērķi, atbilstība plānotajam gala rezultātam tiek vērtēta reizi semestrī.</p> <p>2) Ekopadomes pārstāvji ir informēti par progresu un viņiem ir iespēja piedalīties mērķu izvērtēšanā, turpmāko soļu plānošanā, bet gala lēmumu pieņem koordinators vai/un vadība.</p>	<p>1) Virzība uz mērķi, atbilstība plānotajam gala rezultātam tiek vērtēta regulāri.³</p> <p>2) Lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju ir informēti par progresu un piedalās mērķu izvērtēšanā, turpmāko soļu plānošanā.</p> <p>3) Ekopadomes pārstāvji kopā, pamatojoties uz aktivitāšu rezultātu secinājumiem, izvērtē un nolemj, kuri mērķi tika vai netika sasniegti.</p> <p>4) Ja mērķis nav sasniegts, Ekopadomes pārstāvji kopā plāno rīcības plāna uzlabojumus vai precizē mērķus, lai tos varētu sasniegt.</p> <p>5) <i>Bērnu Ekopadomē</i>, izmantojot izplānotās metodes, bērni ar skolotāja atbalstu izvērtē informāciju un pieņem lēmumu, vai sākotnēji izvīzītie mērķi ir sasniegti un novērtējumā konstatētās problēmas ir atrisinātas. Ja nav izdevies sasniegt mērķi, bērni ar skolotāja atbalstu uzlabo esošo plānu. Skolotājs apkopo galvenos secinājumus un nepieciešamos uzlabojumus.</p>	<p>1) Virzība uz mērķi, atbilstība plānotajam gala rezultātam tiek vērtēta regulāri.³</p> <p>2) Lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju piedalās mērķu izvērtēšanā un turpmāko soļu plānošanā.</p> <p>3) Ekopadomes pārstāvji kopā, pamatojoties uz aktivitāšu rezultātu secinājumiem, izvērtē un nolemj, kuri mērķi tika vai netika sasniegti.</p> <p>4) Ja mērķis nav sasniegts, Ekopadomes pārstāvji kopā plāno rīcības plāna uzlabojumus vai precizē mērķus, lai tos varētu sasniegt.</p> <p>5) <i>Bērnu Ekopadomē</i>, izmantojot izplānotās metodes, bērni ar skolotāja atbalstu izvērtē informāciju un pieņem lēmumu, vai sākotnēji izvīzītie mērķi ir sasniegti un novērtējumā konstatētās problēmas ir atrisinātas. Ja nav izdevies sasniegt mērķi, bērni ar skolotāja atbalstu uzlabo esošo plānu. Skolotājs apkopo galvenos secinājumus un nepieciešamos uzlabojumus.</p> <p>6) Mērķu izvērtēšanā un turpmāko soļu plānošanā tiek iesaistīti arī pārējie pirmsskolas pārstāvji, kas nedarbojas Ekopadomē.</p>	
4.4.	Saikne ar vides novērtējumu / Datu vākšana		<p>1) Pārraudzības un izvērtēšanas procesā Ekopadome vismaz vienu reizi gadā izmanto vides novērtējuma secinājumus (Skolas izvērtējuma tabulu, Skolēnu, vecāku paradumu un attieksmju izvērtējumu, Datu izvērtējuma kopsavilkumu), sekojot līdzi, kā tiek ieviesti nepieciešamie uzlabojumi gada tēmā, pēc vajadzības pilnveidojot plānu.</p> <p>2) Ekoskolu koordinators vai/ un vadība pieņem gala lēmumu par procesu un saturu.</p>	<p>1) Pārraudzības un izvērtēšanas procesā Ekopadomē vismaz vienu reizi semestrī izmanto vides novērtējuma secinājumus, sekojot līdzi, kā tiek ieviesti nepieciešamie uzlabojumi gada tēmā, pēc vajadzības pilnveidojot plānu.</p> <p>2) Ekoskolu koordinators vai/ un vadība pieņem gala lēmumu par procesu un saturu. Pārējiem Ekopadomes pārstāvjiem tiek uzticēta daļa atbildības, atsevišķu uzdevumu izpilde</p>	<p>1) Pārraudzības un izvērtēšanas procesā Ekopadome regulāri / gada garumā izmanto vides novērtējuma secinājumus, sekojot līdzi, kā tiek ieviesti nepieciešamie uzlabojumi gada tēmā un jau izietās tēmās, pēc vajadzības pilnveidojot plānu.</p> <p>2) Ekopadomes pārstāvji kopā plāno un īsteno procesu.</p> <p>3) Pārraudzības un izvērtēšanas procesā <i>Bērnu Ekopadome</i> izmanto pielāgotā* vides novērtējuma rezultātus. Bērni ar skolotāja atbalstu cenšas izvērtēt vides novērtējumā konstatēto situāciju un izmaiņas pēc veiktajām aktivitātēm. Ja nepieciešams, pieņem lēmumu par uzlabojumiem. Skolotājs apkopo galvenos secinājumus un nepieciešamos uzlabojumus.</p>	<p>1) Pārraudzības un izvērtēšanas procesā Ekopadome regulāri / gada garumā izmanto vides novērtējuma secinājumus, sekojot līdzi, kā tiek ieviesti nepieciešamie uzlabojumi gada tēmā un jau izietās tēmās, pēc vajadzības pilnveidojot plānu.</p> <p>2) Ekopadomes pārstāvji kopā plāno un īsteno procesu.</p> <p>3) Pārraudzības un izvērtēšanas procesā <i>Bērnu Ekopadome</i> izmanto pielāgotā* vides novērtējuma rezultātus. Bērni ar skolotāja atbalstu cenšas izvērtēt vides novērtējumā konstatēto situāciju un izmaiņas pēc veiktajām aktivitātēm. Ja nepieciešams, pieņem lēmumu par uzlabojumiem. Skolotājs apkopo galvenos secinājumus un nepieciešamos uzlabojumus.</p> <p>4) Ekopadome sistemātiski un regulāri vāc datus un seko izmaiņām Ekoskolu pamattēmās - enerģija, atkritumi, ūdens, pārtika un transports, par pamatu izmantojot vides novērtējuma sadaļu datus, pēc vajadzības pilnveidojot plānu.</p>	
4.5.	Pārraudzības un izvērtēšanas saikne ar mācību saturu	N/A	N/A	N/A	<p>1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu, integrējot vismaz daļu no <i>Bērnu Ekopadomes</i> aktivitātēm, kas saistās ar Pārraudzības un izvērtēšanas procesa plānošanu un īstenošanu.⁴</p>	<p>1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu, integrējot visas Bērnu Ekopadomes aktivitātes, kas saistās ar Pārraudzības un izvērtēšanas procesa plānošanu un īstenošanu.⁴</p>	

4.6.	Pirmsskolas un sabiedrības informēšana par rezultātiem.		<p>1) Ekopadome nodrošina, ka visa pirmsskola tiek informēta par sasniegto progresu.</p> <p>2) Ekoskolu koordinators un/vai vadība pieņem gala lēmumu par informēšanas procesu un saturu.</p>	<p>1) Ekopadome nodrošina, ka visa pirmsskola tiek informēta par sasniegto progresu, attēlojot rezultātus, secinājumus, datus visiem pieejamā veidā. (Piem., uz ziņojuma dēļa, informatīvā izdevumā, mājaslapā, informējot sapulcēs.).</p> <p>2) Koordinators, vadība un Ekopadomē iesaistītie skolotāji pieņem gala lēmumu par informēšanas procesu un saturu, iesaistās īstenošanā.</p>	<p>1) Ekopadome nodrošina, ka visa pirmsskola tiek informēta par sasniegto progresu, attēlojot rezultātus, secinājumus, datus visiem pieejamā veidā.</p> <p>2) Lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju plāno un īsteno informēšanas procesu.</p> <p>3) Tiek vērtēts, vai informācija aizsniedz adresātu, kādi komunikācijas instrumenti, kas tiek izmantoti, vislabāk strādā, ko vislabāk pamana.</p> <p>4) Tiek vērtēts, regulāri sekots līdzī vides novērtējuma rezultātiem un uzlabojumiem sadaļā <i>Līdzdalība, komunikācija un mācību saturs</i>.</p> <p>5) Pirmsskolas pārstāvjiem, kas nedarbojas Ekopadomē, arī ir nodrošināta iespēja izteikt savu viedokli un ieteikumus.</p>	<p>1) Ekopadome nodrošina, ka visa pirmsskola un plašāka sabiedrība tiek informēta par sasniegto progresu, attēlojot rezultātus, secinājumus, datus visiem pieejamā veidā.</p> <p>2) Lielākā daļa Ekopadomes pārstāvju plāno un īsteno informēšanas procesu.</p> <p>3) Tiek vērtēts, vai informācija aizsniedz adresātu, kādi komunikācijas instrumenti, kas tiek izmantoti, vislabāk strādā, ko vislabāk pamana.</p> <p>4) Tiek vērtēts, regulāri sekots līdzī vides novērtējuma rezultātiem un uzlabojumiem sadaļā <i>Līdzdalība, komunikācija un mācību saturs</i>.</p> <p>5) Pirmsskolas pārstāvjiem, kas nedarbojas Ekopadomē, arī ir nodrošināta iespēja izteikt savu viedokli un ieteikumus..</p> <p>6) Sasniedzot mērķi, iespēju robežās tiek organizēti motivējoši un izklaidējoši pasākumi visai pirmsskolai, aktīvākām grupām, lai nosvinētu sasniegtos rezultātus.</p>	
4.7.	Pieredzes apmaiņa	N/A	1) Tiek apzinātas pieredzes apmaiņas iespējas.	1) Notiek pieredzes apmaiņa (klātienē vai neklātienē) ar citām pirmsskolām, kas darbojas Ekoskolu programmā,	1) Notiek pieredzes apmaiņa ar citām Ekoskolām. Gadā ir vismaz viens kopīgs klātienē pieredzes apmaiņas pasākums ar kādu no Ekoskolām un ,ja iespējams, citām pirmsskolām, kas nedarbojas programmā.		
<p>Skaidrojumi</p> <p>1 – Ikdienišķām, mazākām aktivitātēm var neplānot izvērtēšanas metodes, ja nav nepieciešams. Jāplāno metodes un jāvērtē visas nozīmīgākās aktivitātes, kuras, Jūsaprāt, palīdz visvairāk tuvu izvirzītiem mērķiem. Svarīgi, lai izvērtēšanas process ir izplānots un tiek veikts regulāri. Pamatā galvenā metode būs diskusija Ekopadomes sēdē. Piemēram, gada laikā var detalizēti izvērtēt 3-5 aktivitātes, bet paralēli jānotiek regulārai mazākai, ātrai izvērtēšanai, izmantojot ,piemēram, to pašu diskusiju Ekopadomes sēdē, kurā tiek piefiksēti secinājumi.</p> <p>2 – Kritēriji palīdz saprast to, ko ar izplānotām metodēm gribat noskaidrot. Proti, jābūt skaidram ne tikai - kā vērtēsiet? (metodes), bet arī - ko konkrēti vērtēsiet, kāds ir vēlamais rezultāts? (kritēriji). Kritēriju un metožu piemērus skat. metodiskā materiālā 26.lpp.</p> <p>3 – Svarīgi virzību uz mērķi, izvērtēt regulāri, piemēram, Ekopadomes sēdēs pārrunājot aktivitāšu rezultātu atbilstību mērķim. Proti, vienmēr mērķus turēt priekšā un izmantot kā izvērtēšanas pamatu.</p> <p>4 – Svarīgi atcerēties, ka pārraudzība un izvērtēšana ir neatņemama daļa no pārējā procesa, soļiem. Piem., bērni, darbojoties ar savu Rīcības plānu, ar skolotāju atbalstu attiecīgi plāno arī pārraudzības un izvērtēšanas metodes.</p> <p>Vairāk par Pārraudzību un izvērtēšanu skat. Ekoskolu metodiskā materiāla 23. lpp. https://ej.uz/ekoskolu-metodiskais</p> <p>Pirmsskolu metodiskais materiāls - https://ej.uz/metodiskais-pii</p> <p>*Pielāgotais Vides novērtējums bērniem pieejams šeit ej.uz/vn-pii-berniem</p>							

SAIKNE AR MĀCĪBU SATURU

	Primāri	Līmenis 1 2 3 4	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (1. līmenis)	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (2. līmenis)	Zaļais karogs (3. līmenis)	Zaļais karogs un Ekoskolu vēstnieku statuss (4. līmenis)	Komentāri	
	Sekundāri							
5.1	Ekoskolu tēmu, 7 soļu integrācijas plāns		<p>1) Mācību gada sākumā skolotāji tiek iepazīstināti ar Ekoskolu programmas metodoloģiju (7 Ekoskolu soļiem) un potenciālo gada tēmu.</p> <p>2) Skolotājas tiek aicinātas integrēt Ekoskolas gada tēmu, bet katrs veido savu plānu, savstarpēji nesaskaņojot.</p>	<p>1) Mācību gada sākumā skolotāji tiek iepazīstināti ar Ekoskolu programmas metodoloģiju un potenciālo gada tēmu.</p> <p>2) Pēc vides novērtējuma veikšanas, mērķu izvirzīšanas, rīcības plāna izveides skolotāji kopā izstrādā galīgo Ekoskolu gada tēmas integrācijas plānu.</p>	<p>1) Pirms vai mācību gada sākumā skolotāji tiek iepazīstināti ar Ekoskolu programmas metodoloģiju un potenciālo gada tēmu, ņemot vērā iepriekšējā vides novērtējuma secinājumus. Par Ekoskolu 7 soļu integrāšanu mācību procesā skolotāji vienojas pirmajā tikšanās reizē.</p> <p>2) Pēc vides novērtējuma atjaunošanas, mērķu izvirzīšanas, rīcības plāna izveides tiek izstrādāts galīgais Ekoskolu gada tēmas integrācijas plāns dažādās mācību jomās un vecumu posmos. Tas ir saistīts ar pirmsskolas tematisko plānu, plānotām rotaļnodarbībām.¹</p> <p>3) Plāns paredz arī 7 Ekoskolu soļu integrāciju dažādās mācību jomās. <i>Bērnu Ekopadomes</i> aktivitātes ir daļa no mācību procesa.</p> <p>4) Plānojot saikni ar mācību saturu, kā pamats tiek izmantoti vides novērtējuma secinājumi, izvirzītie mērķi, rīcības plāns un Ekoskolu programmas tēmu ilgtermiņa mērķi.² Ar tiem pedagogus iepazīstina Ekopadomes skolotāji.</p> <p>5) Plānojot integrācijas plānu, tiek ietvertas visas vides izglītības pamata sastāvdaļas - izglītība par vidi, izglītība vidē un izglītība videi.³</p>			
5.2	Integrācijas plāna īstenošana		<p>1) Daži skolotāji integrē Ekoskolu Gada tēmu savās nodarbībās, bet tikai vienā vecuma posmā.</p>	<p>1) Daži skolotāji integrē Ekoskolu Gada tēmu savās nodarbībās, aptverot dažādus vecuma posmus.</p>	<p>1) Visi skolotāji integrē Ekoskolu Gada tēmu savās nodarbībās, aptverot visus vecuma posmus un mācību jomas.</p> <p>2) Skolotāji vai viens noteikts skolotājs savās rotaļnodarbībās integrē vismaz dažus Ekoskolu programmas soļus.</p> <p>3) Pēc iespējas tiek integrētas arī citas Ekoskolu tēmas.</p>	<p>1) Visi skolotāji integrē Ekoskolu Gada tēmu savās nodarbībās, aptverot visus vecuma posmus un mācību jomas.</p> <p>2) Skolotāji vai viens noteikts skolotājs savās rotaļnodarbībās integrē visus Ekoskolu programmas soļus.</p> <p>3) Tiek integrētas arī citas Ekoskolu tēmas.</p>		

5.3	Āra izglītība		1) Ekopadome un skolotāji izvērtē vidi ārpus pirmsskolas telpām un to pielietošanas iespējas mācību procesā. Izstrādā priekšlikumus āra izglītības nodarbībām.	1) Ekopadome un skolotāji izvērtē vidi ārpus pirmsskolas telpām un to pielietošanas iespējas mācību procesā. Izstrādā priekšlikumus āra izglītības nodarbībām un iekļauj pirmsskolas tematiskā plānā, rotaļnodarbībās. 2) Mācību procesā tiek izmantota apkārtējā vide. Gada tēmā notikušas vismaz dažas āra nodarbības.	1) Ekopadome un skolotāji izvērtē vidi ārpus skolas telpām un to pielietošanas iespējas mācību procesā - dažādās mācību jomās. Izstrādā priekšlikumus āra izglītības nodarbībām un iekļauj pirmsskolas tematiskā plānā, rotaļnodarbībās. 2) Mācību procesā regulāri tiek izmantota apkārtējā vide. Katrā mācību jomā ir bijušas vairākas āra nodarbības.	1) Ekopadome un skolotāji izvērtē vidi ārpus skolas telpām un to pielietošanas iespējas mācību procesā - dažādās mācību jomās. Izstrādā priekšlikumus āra izglītības nodarbībām un iekļauj pirmsskolas tematiskā plānā, rotaļnodarbībās. 2) Mācību procesā regulāri tiek izmantota apkārtējā vide. Katrā mācību jomā ir bijušas vairākas āra nodarbības. 3) Pirmsskolā mācības pārsvarā notiek ārā. Tiek attīstīta un praktizēta brīvdabas pedagoģija ⁴ . Savstarpēji sadarbojoties vecākiem, vadībai, pašvaldībai, tiek radīti priekšnosacījumi āra nodarbībām, piemēram, iegādāts piemērots apģērbs, pilnveidota pirmsskolas vide un apkārtnē, kas veicina bērnu iesaistes un izzīņas procesu.	
5.4.	Rezultātu apkopošana		N/A	N/A	1) Tiek realizēta plānoto rezultātu pārraudzība un izvērtēšana, nepieciešamības gadījumā veicot integrācijas plāna uzlabojamus un papildinājumus. 2) Mācību gada beigās Ekopadome ar skolotāju iesaisti veic bērnu zināšanu un attieksmes izvērtēšanu atbilstoši izvirzītiem izglītojošiem Ekoskolas gada mērķiem.	1) Tiek realizēta plānoto rezultātu pārraudzība un izvērtēšana, nepieciešamības gadījumā veicot integrācijas plāna uzlabojamus un papildinājumus. 2) Mācību gada beigās Ekopadome ar skolotāju iesaisti veic bērnu zināšanu un attieksmes izvērtēšanu atbilstoši izvirzītiem izglītojošiem Ekoskolas gada mērķiem. 3) Bērnu zināšanas, attieksme, rīcība ir uzlabojusies salīdzinoši ar gada sākumu vai ,ja nav izmaiņu, ir apkopoti secinājumi un turpmākie rīcības soļi. Secinājumi tiek izmantoti turpmākajā darbā.	
5.5.	Bērnu iesaiste izglītojošā procesā		N/A	N/A	1) Skolotāji atbilstoši izvirzītiem rīcības plāna mērķiem plāno dažādas vienkāršas izglītojošas nodarbības, ko ar skolotāju atbalstu, kur nepieciešams, vada <i>Bērnu Ekopadome</i> saviem un citu grupu bērniem.	1) Skolotāji, iesaistot bērnus plānošanā (Piemēram, skolotāji kopā ar bērniem izrunā un apkopo viņiem saistošas vides tēmas. Atbilstoši plāno nodarbības), atbilstoši izvirzītiem rīcības plāna mērķiem plāno dažādas vienkāršas izglītojošas nodarbības, ko ar skolotāju atbalstu, kur nepieciešams, vada <i>Bērnu Ekopadome</i> saviem un citu grupu bērniem. 2) Nodarbības tiek vadītas arī vecākiem, sabiedrības pārstāvjiem. (Piemēram, izrādes veidā; veidojot bukletus un par tiem stāstot vietējās kopienas pārstāvjiem; kopā ar skolotāju rādot prezentāciju, plakātus.)	

5.6.	Skolotāju sadarbība		1) Skolotāji individuāli integrē Ekoskolu tēmas savās stundās.	1) Skolotāji sadarbojas un kopīgi izvērtē, plāno Ekoskolu tēmu saikni ar mācību saturu.	1) Skolotāji sadarbojas un kopīgi plāno, izvērtē Ekoskolu programmas 7 soļu , tēmu saikni ar mācību saturu, sasaistot dažādas mācību jomas , mācību saturu pēc iespējas pietuvinot ikdienas dzīvei - aktuāliem vides jautājumiem pirmsskolā un sabiedrībā. 2) Skolotāji dalās ar savas skolas kolēģiem Ekoskolu tēmu un soļu ieviešanas pieredzē. 3) Ekopadome un skolotāji apkopo rotaļnodarbību plānus, Ekoskolu tēmu, soļu saiknes ar mācību saturu labās prakses piemērus. 4) Skolotāji zina, pie kā vērsties, lai gūtu atbalstu Ekoskolas programmas soļu un tēmu integrēšanā. Skolā ir konkrēts cilvēks/i, kas atbild par vides izglītību.	1) Skolotāji sadarbojas un kopīgi plāno, izvērtē Ekoskolu programmas 7 soļu, tēmu saikni ar mācību saturu, sasaistot dažādas mācību jomas, mācību saturu pēc iespējas pietuvinot ikdienas dzīvei. 2) Skolotāji dalās savā Ekoskolu tēmu, soļu ieviešanas pieredzē ar kolēģiem savā pirmsskolā, Ekoskolu tīklā un ārpus tā . 3) Ekopadome un skolotāji apkopo rotaļnodarbību plānus, Ekoskolu tēmu, soļu saiknes ar mācību saturu labās prakses piemērus. 4) Skolotāji zina, pie kā vērsties, lai gūtu atbalstu Ekoskolas programmas soļu un tēmu integrēšanā. Skolā ir konkrēts cilvēks/i, kas atbild par vides izglītību. 5) Skolas kolektīvs izvērtē iespējas un izstrādā mācību priekšmetu autorprogrammas, integrējot Ekoskolu programmas metodoloģiju.	
Skaidrojumi	<p>1 – Kritērija izpilde neparedz detalizētu apkopojumu. Integrācijas plāna formu pirmsskola var izvēlēties pēc saviem ieskatiem. No pirmsskolas tiek sagaidīti daži labās prakses piemēri, kas sasaistās ar Gada tēmu un 7 Ekoskolu soļiem.</p> <p>2 – Pirms jaunā mācību gada (augustā) svarīgi sākt plānot saikni ar mācību saturu, izmantojot iepriekšējo gadu izvirzītos ilgtermiņa mērķus, vides novērtējuma secinājumus. Pēc tam, atjaunojot vides novērtējumu un izvirzot konkrētā m.g. mērķus, integrācijas plāns tiek papildināts, precizēts. Pirms vēl veikts, atjaunots vides novērtējums un ir skaidri gada mērķi, var izplānot kā integrēt Ekoskolu soļus, piem., vides novērtējuma procesu, pirmās aktivitātes potenciālajā gada tēmā un pēc tam salikt galīgo tēmas integrācijas plānu. Svarīgi, ka Ekoskolas aktuālie jautājumi tiek kopīgi apspriesti jau katra mācību gada sākumā, dodot pedagogiem laiku nolemt, kā savos mācību plānos integrēt vides aizsardzības tematus (nevis veltīt tiem papildu stundas) Mācību procesā svarīgi integrēt tieši Ekoskolu gada tēmu, lai bērniem veidotos labāka izpratne par konkrētā gada prioritātēm, konstatētajām problēmām un plānotās rīcības nepieciešamību.</p> <p>3 – Vides izglītības sastāvdaļas- izglītība par vidi (zināšanu apguve un izpratnes veidošana par vidi un ar to saistītiem procesiem, uzsverot lietu, parādību savstarpējo saistību un mijiedarbību); izglītība vidē (iegūtās zināšanas tiek pārbaudītas praksē, gūstot pieredzi, attīstot jaunas zināšanas, prasmes); izglītība videi (praktiska iespēja rīkoties vides labā, izmantojot gūtās zināšanas, prasmes, lai mazinātu vides slodzi, uzlabotu vides kvalitāti un saglabātu esošo vidi.) Tiek veicināta rīcīborientēta mācīšanās. Plānotās stundas, teorētiskās zināšanas pēc iespējas tiek pietuvinātas reālajai dzīvei, palīdz veidot izpratni un attīstīt kritisko domāšanu un problēmrisināšanu, radošumu, sadarbību un līdzdalību u.c. prasmes, kas nepieciešamas, lai rīkotos videi draudzīgi un risinātu ar vidi saistītās problēmas.</p> <p>4 – Brīvdabas pedagoģija balstās uz vispārīgiem mācību principiem un specifiskiem ar Brīvdabas pedagoģiju saistītiem principiem, piemēram,; tieša saikne ar dabu; pēc iespējas ilgāka uzturēšanās dabā neatkarīgi no gadalaika un laikapstākļiem; iekštelpu un āra vides vienotība. Visu, ko veic telpās, var darīt ārā. u.c. Vairāk skat. Ekoskolu metodiskā dabas izglītības materiālā pirmsskolai.</p> <p>Vairāk par saikni ar mācību saturu skat. Ekoskolu metodiskā materiālā 33.lpp. Pirmsskolu metodiskais materiāls - https://ej.uz/metodiskais-pii</p>						

VISAS PIRMSSKOLAS UN SABIEDRĪBAS IESAISTE

	Primāri	Līmenis 1 2 3 4	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (1. līmenis)	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (2. līmenis)	Zaļais karogs (3. līmenis)	Zaļais karogs un Ekoskolu vēstnieku statuss (4. līmenis)	Komentāri
	Sekundāri						
6.1	Visas pirmsskolas un sabiedrības iesaistes plānošana		1) Sastādot rīcības plānu, tiek izplānotas visu pirmsskolu iesaistošas aktivitātes.	1) Sastādot rīcības plānu, tiek izplānotas gan visu pirmsskolu, gan sabiedrību informējošas, izglītojošas un iesaistošas aktivitātes.	1) Sastādot rīcības plānu, tiek izplānotas gan visu skolu, gan sabiedrību informējošas, izglītojošas un iesaistošas aktivitātes. 2) Ekopadomē ir cilvēki, kas ir atbildīgi par komunikāciju.	1) Sastādot rīcības plānu, tiek izplānotas gan visu skolu, gan sabiedrību informējošas, izglītojošas un iesaistošas aktivitātes. 2) Ekopadomē ir cilvēki, kas ir atbildīgi par komunikāciju. 3) Ekopadome izplāno komunikācijas plānu, paredzot galvenos komunikācijas veidus. ¹	
6.2	Visas skolas un sabiedrības iesaistes īstenošana		1) Vismaz dažas no realizētām rīcības plāna aktivitātēm ir vērstas uz visas pirmsskolas vai atsevišķa vecuma posma iesaisti. 2) Ekopadomes pārstāvji ir informēti par nepieciešamajām komunikācijas, pirmsskolu iesaistošām aktivitātēm, bet viņiem nav iespējas vai viņi nepauž savas idejas un ieteikumus, nepiedalās plānošanā. Koordinatori un/vai vadība plāno un izvēlas idejas.	1) Ekoskolas aktivitātēs tiek iesaistīta plašāka sabiedrība, vietējie iedzīvotāji. Gadā tiek īstenotas dažas sabiedrību, vecākus un visu pirmsskolu iesaistošas vides izglītības, aizsardzības aktivitātes - akcijas, kampaņas, izstādes u.c. aktivitātes. 2) Ekopadomes pārstāvjiem ir iespēja paust savas idejas un ieteikumus, piedalīties aktivitāšu un komunikācijas plānošanā, bet pārsvarā visu izplāno un īsteno koordinatori un/vai vadība. 3) Vismaz puse no realizētām rīcības plāna aktivitātēm ir vērstas uz visas pirmsskolas vai atsevišķa vecuma posma iesaisti.	1) Ekoskolas aktivitātēs tiek iesaistīta plašāka sabiedrība, vietējie iedzīvotāji. Gadā tiek īstenotas vairākas² sabiedrību, vecākus un visu pirmsskolu iesaistošas vides izglītības, aizsardzības aktivitātes - akcijas, kampaņas, izstādes u.c. aktivitātes. 2) Ekopadomes pārstāvji kopā plāno un īsteno informēšanas un iesaistes aktivitātes, raksta ziņojumus vietējai presei, mājaslapai un sociāliem tīkliem 3) Ekoskolas pasākumi ir neatņemama pirmsskolas pasākumu daļa. Lielākā daļa no realizētām rīcības plāna aktivitātēm ir vērstas uz visas pirmsskolas vai atsevišķa vecuma posma iesaisti, kopumā gada laikā regulāri aptverot visus vecuma posmus. 4) Ekopadome seko līdzī vides novērtējuma rezultātiem un uzlabojumiem, kas ir minēti sadaļā <i>Līdzdalība, komunikācija un mācību saturs.</i> 5) <i>Bērnu Ekopadome</i> ar skolotāja atbalstu iesaistās komunikācijas aktivitāšu plānošanā, īstenošanā un izvērtēšanā. Procesā tiek iesaistīti arī pārējie bērni, piemēram, bukletu, plakātu, kādas izstādes vai izrādes veidošanā, akciju un kampaņu norisē.	1) Ekoskolas aktivitātēs tiek iesaistīta plašāka sabiedrība, vietējie iedzīvotāji. Gadā tiek īstenotas vairākas ² sabiedrību, vecākus un visu pirmsskolu iesaistošas vides izglītības, aizsardzības aktivitātes - akcijas, kampaņas, izstādes u.c. aktivitātes. 2) Ekopadomes pārstāvji kopā plāno un īsteno informēšanas un iesaistes aktivitātes, raksta ziņojumus vietējai presei, mājaslapai un sociāliem tīkliem. 3) Ekoskolas pasākumi ir neatņemama pirmsskolas pasākumu daļa. Lielākā daļa no realizētām rīcības plāna aktivitātēm ir vērstas uz visas pirmsskolas vai atsevišķa vecuma posma iesaisti, kopumā gada laikā regulāri aptverot visus vecuma posmus. 4) Ekopadome seko līdzī vides novērtējuma rezultātiem un uzlabojumiem, kas ir minēti sadaļā <i>Līdzdalība, komunikācija un mācību saturs.</i> 5) <i>Bērnu Ekopadome</i> ar skolotāja atbalstu iesaistās komunikācijas aktivitāšu plānošanā, īstenošanā un izvērtēšanā. Procesā tiek iesaistīti arī pārējie bērni, piemēram, bukletu, plakātu, kādas izstādes vai izrādes veidošanā, akciju un kampaņu norisē. 6) Ekopadome izvērtē, vai pasākumi ir mainījuši vietējās kopienas informētības, izpratnes līmeni ar vides aizsardzību saistītos jautājumos, veicinājuši videi draudzīgus paradumus un pirmsskolas atpazīstamību. Piemēram, ar pašvaldības palīdzību organizē aptauju, pārrunā un noskaidro rezultātus vecāku sapulcēs.	

6.3	Informācijas saprotamība, pieejamība par Ekoskolu programmu		1) Informācija par Ekoskolu programmu un pirmsskolas vides aktivitātēm ir ierobežota - saprotama un pieejama tikai Ekopadomes pārstāvjiem.	1) Informācija par Ekoskolu programmu un pirmsskolas vides aktivitātēm ir viegli saprotama, bet informācija ir pieejama tikai par programmas metodoloģiju (7 Ekoskolu soļi, tēmas) vai aktivitātēm, kas pašreiz pirmsskolā notiek.	1) Informācija par Ekoskolu programmu un skolas vides aktivitātēm ir viegli saprotama - pirmsskolas pārstāvjiem skaidra programmas metodoloģija (7 Ekoskolu soļi, tēmas) un kādas aktivitātes pašreiz pirmsskolā notiek. 2) Ar Ekoskolu programmu saistītos dokumentos un komunikācijā tiek izmantots Ekoskolu logo.	1) Informācija par Ekoskolu programmu un pirmsskolas vides aktivitātēm ir viegli saprotama - pirmsskolas pārstāvjiem skaidra programmas metodoloģija un kādas aktivitātes pašreiz pirmsskolā notiek. 2) Ar Ekoskolu programmu saistītos dokumentos un komunikācijā tiek izmantots Ekoskolu logo. 3) Ārējā komunikācijā tiek minēta daļība Ekoskolu programmā. ³	
6.4.	Ekoskolas ziņojumu dēlis		1) Ekoskolas pasākumi tiek atspoguļoti uz ziņojuma dēļa. 2) Ziņojuma dēlis atrodas tikai dažiem pirmsskolas pārstāvjiem redzamā vietā, piem., kādā grupā vai telpā, kura nav pieejama visiem.	1) Ekoskolas pasākumi tiek atspoguļoti uz ziņojuma dēļa. 2) Ziņojuma dēlis atrodas labi redzamā vietā, kurai reti iet garām pirmsskolas pārstāvji, piemēram, atsevišķā korpusā, gaitenī.	1) Ekoskolas pasākumi tiek atspoguļoti uz ziņojuma dēļa. 2) Ziņojuma dēlis atrodas labi redzamā vietā, kurai bieži iet garām pirmsskolas pārstāvji. 3) <i>Bērnu Ekopadome</i> ar skolotāju atbalstu iesaistās Ekoskolu ziņojuma dēļa satura un noformējuma veidošanā.	1) Ekoskolas pasākumi tiek atspoguļoti uz ziņojuma dēļa. 2) Ziņojuma dēlis atrodas labi redzamā vietā, piem., tuvu galvenajai ieejai, kurai bieži iet garām pirmsskolas pārstāvji un viesi (vecāki u.c.) 3) <i>Bērnu Ekopadome</i> ar skolotāju atbalstu iesaistās Ekoskolu ziņojuma dēļa satura un noformējuma veidošanā. 4) Ja nepieciešams, pamatinformācija (piemēram, rīcības plāna novērtējuma kopsavilkums, vides kodekss un aktualitātes) atrodas arī katrā grupas telpā. Piemēram, kad nav iespējams izvietot Ekoskolas dēli visiem pieejamā vietā.	
6.5.	Sociālie tīkli / skolas mājaslapa		1) Informācija par Ekoskolas aktivitātēm ir atrodama pirmsskolas sociālos tīklos (piem., Facebook, Instagram, Twitter) vai pirmsskolas mājas lapā (ja ir). 2) Informācija tiek atjaunota reti vai tiek ievietota vienu reizi gadā.	1) Informācija par Ekoskolas aktivitātēm tiek ievietota pirmsskolas sociālos tīklos, pirmsskolas mājas lapā, ja iespējams, izveidojot atsevišķu Ekoskolas sadaļu , kurā apskatāma pamatinformācija (piemēram, rīcības plāns, novērtējums, kodekss) un aktualitātes. 2) Informācija tiek aktualizēta vismaz dažas reizes gadā.	1) Informācija par Ekoskolas aktivitātēm tiek ievietota pirmsskolas sociālos tīklos, pirmsskolas mājas lapā, ja iespējams, izveidojot atsevišķu viegli atrodamu Ekoskolas sadaļu, kurā apskatāma pamatinformācija (piemēram, rīcības plāns, novērtējums, vides kodekss) un aktualitātes. 2) Informācija par Ekoskolas aktualitātēm tiek atjaunota regulāri. ⁴ 3) Izvēlētā saziņas platforma ir efektīva - ļauj sasniegt lielāko daļu pirmsskolas pārstāvju un vecāku (spriežot pēc sekotāju, mājaslapas apmeklētāju skaita un pirmsskolas pārstāvju, vecāku informētības.).	1) Informācija par Ekoskolas aktivitātēm tiek ievietota pirmsskolas sociālos tīklos, pirmsskolas mājas lapā, ja iespējams, izveidojot atsevišķu viegli atrodamu Ekoskolas sadaļu, kurā apskatāma pamatinformācija (piemēram, rīcības plāns, novērtējums, vides kodekss) un aktualitātes. 2) Informācija par Ekoskolas aktualitātēm tiek atjaunota regulāri. ⁴ 3) Izvēlētā saziņas platforma ir efektīva - ļauj sasniegt lielāko daļu pirmsskolas pārstāvju un vecāku. 4) Sociālos tīklos pie Ekopadomes ziņām tiek izmantots tēmturis #Ekoskolas 5) Ja tiek veidota pirmsskolas avīze u.tml. informatīvs izdevums pirmsskolas un/vai sabiedrības pārstāvjiem, tajā tiek atvēlēta nodaļa Ekoskolas aktualitātēm.	
6.6.	Informācija vietējai presei, sabiedrībai		1) Ekopadome ir izvietojusi ziņojumus par publiskiem Ekoskolas pasākumiem vai aktuālo vides aizsardzības informāciju ārpus pirmsskolas, piemēram, uz ziņojuma staba, bibliotēkā, kultūras namā, domē, citās publiskās vietās.	1) Ekopadome ir izvietojusi ziņojumus par publiskiem Ekoskolas pasākumiem vai aktuālo vides aizsardzības informāciju ārpus pirmsskolas. 2) Gada laikā tiek sagatavots vismaz 1 raksts vietējiem medijiem. ⁵ 3) Ekopadome vismaz reizi ir informējusi un aicinājusi vietējos medijus uz Ekoskolas pasākumiem.	1) Ziņojumi par publiskiem Ekoskolas pasākumiem, aktuālā vides aizsardzības informācija tiek regulāri atspoguļota ārpus pirmsskolas. 2) Ekopadomes pārstāvji gada laikā sagatavo ≥2 rakstus vietējiem medijiem. ⁵ 3) Ekopadome regulāri informē un aicina vietējos medijus uz Ekoskolas pasākumiem.	1) Ziņojumi par publiskiem Ekoskolas pasākumiem, aktuālā vides aizsardzības informācija tiek regulāri atspoguļota ārpus skolas. 2) Ekopadomes pārstāvji gada laikā sagatavo ≥3 rakstus vietējiem medijiem. ⁵ 3) Ekopadome regulāri informē un aicina vietējos medijus uz Ekoskolas pasākumiem.	

6.7.	Sadarbība		1) Tikai daži pirmsskolas pārstāvji sadarbojas, īstenojot Ekoskolu programmu.	1) Dažādi pirmsskolas pārstāvji - bērni, skolotāji, vadības, saimnieciskās daļas pārstāvji, vecāki sadarbojas, īstenojot Ekoskolu programmu. 2) Vides izglītības un aizsardzības jomā, īstenojot tematiskos pasākumus, iniciatīvas, tiek veidota sadarbība ar dažādām sabiedrības mērķgrupām, piemēram, pašvaldības, vides aizsardzības organizāciju pārstāvjiem, uzņēmējiem, izglītības iestādēm, medijiem, vietējiem iedzīvotājiem.	1) Dažādi pirmsskolas pārstāvji - bērni, skolotāji, vadības, saimnieciskās daļas pārstāvji, vecāki sadarbojas, īstenojot Ekoskolu programmu. 2) Vides izglītības un aizsardzības jomā, īstenojot tematiskos pasākumus, iniciatīvas, tiek veidota sadarbība ar dažādām sabiedrības mērķgrupām, piemēram, pašvaldības, vides aizsardzības organizāciju pārstāvjiem, uzņēmējiem, izglītības iestādēm, medijiem, vietējiem iedzīvotājiem. 3) Ekopadome, pēc iespējas iesaistot pārējos pirmsskolas pārstāvjus un citus interesentus, izstrādā un iesniedz priekšlikumus vietējai pašvaldībai saistībā ar vides aizsardzības, izglītības jautājumiem.	1) Dažādi pirmsskolas pārstāvji - bērni, skolotāji, vadības, saimnieciskās daļas pārstāvji, vecāki sadarbojas, īstenojot Ekoskolu programmu. 2) Vides izglītības un aizsardzības jomā, īstenojot tematiskos pasākumus, iniciatīvas, tiek veidota sadarbība ar dažādām sabiedrības mērķgrupām, piemēram, pašvaldības, vides aizsardzības organizāciju pārstāvjiem, uzņēmējiem, izglītības iestādēm, medijiem, vietējiem iedzīvotājiem. 3) Ekopadome, pēc iespējas iesaistot pārējos pirmsskolas pārstāvjus un citus interesentus, izstrādā un iesniedz priekšlikumus vietējai pašvaldībai saistībā ar vides aizsardzības, izglītības jautājumiem. 4) Tiek uzrunāti pašvaldības pārstāvji un vietējās skolas, citas mērķgrupas un, ja iespējams, izveidota pašvaldības Ekopadome, regulāri tiekoties un īstenojot kopīgas ar vides aizsardzību un izglītību saistītas aktivitātes vietējā kopienā. ⁶	
6.8.	Visas pirmsskolas un sabiedrības iesaistes saikne ar mācību saturu	N/A	N/A	1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu, integrējot vismaz daļu no <i>Bērnu Ekopadomes</i> aktivitātēm, kas saistās ar Visas pirmsskolas un sabiedrības iesaistes aktivitāšu plānošanu un īstenošanu.	1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu, integrējot visas Bērnu Ekopadomes aktivitātes, kas saistās ar Visas pirmsskolas un sabiedrības iesaistes aktivitāšu plānošanu un īstenošanu.		
Skaidrojumi		<p>1 – Rīcības, komunikācijas, skolu un sabiedrību iesaistes plāns, kā arī saikne ar mācību saturu ir neatņemama Ekoskolu programmas un plānošanas procesa sastāvdaļa. Tā kā visas sastāvdaļas ir savstarpēji saistītas, tad kopumā ir viens plāns, kas ietver dažādas aktivitātes, kas papildina viena otru. Piemēram, atbilstoši izvirzītiem mērķiem un tēmai tiek izplānotas praktiskas un izglītojošas aktivitātes, pielāgota saikne ar mācību procesu (Ekoskolu tēmu, 7 soļu integrācijas plāns), iekļaujot aktivitātes, kas paredz iesaistīt visu skolu, informēt un izglīt sabiedrību, vecākus. Visbeidzot izdomā, kā komunicēs, informēs par izplānotām aktivitātēm, sasniegtiem rezultātiem.</p> <p>2 – Piemēram, tās var būt 3-4 aktivitātes gadā - viena aktivitāte, kas vērsta uz vecākiem (kāds izglītojošs pasākums, kāda aktivitāte vecāku sapulcē); uz sabiedrību vērsta aktivitāte (piem., Ekoskolu rīcības dienas); 1 plašāka kampaņa visai pirmsskolai. Kritērija izpildē ir svarīgi, lai tiek aptverta dažāda auditorija.</p> <p>3 – Ekoskolu programmas komunikācijas vadlīnijas, logo https://ej.uz/komunikācijas-vadlinijas</p> <p>4 – Svarīgi izvērtēt izmantoto komunikācijas veidu efektivitāti un uz tiem, kas vislabāk strādā, arī koncentrēties. Pavērtējiet, vai informācija aizsniedz adresātu, kādi komunikācijas instrumenti, ko izmantojat, vislabāk strādā, ko vislabāk pamana, kāda auditorija. To, piemēram, var noskaidrot ar nelielas aptaujas palīdzību, apmeklējuma statistiku.</p> <p>5 – Kritērija izpildē tiek ņemti vērā objektīvi apstākļi. Galvenais ir mēģināt. Var un vēlams izmantot jau piedāvātās Vides izglītības fonda ziņas medijiem. Ja reģionālais, pašvaldības medijs nepublicē sagatavoto rakstu, tas noderēs pirmsskolas mājaslapai.</p> <p>6 – Ekoskolu programmā ir labās prakses piemēri (Piem., Valmierā, Ropažos), kad izglītības iestādes Ekopadome un pašvaldības sadarbība tiek attīsta ārpus iestādes vides, veicinot vietējo mērķgrupu savstarpējo sadarbību, dažādas ar vides izglītību un aizsardzību saistītas iniciatīvas. Tiek nodibināta pašvaldības Ekopadome, kas ļoti labi darbojas kā starpnieks starp izglītības iestādi, sabiedrību un pašvaldību. Tiek plānoti un organizēti dažādi kopīgi pasākumi, iniciatīvas, kas vērstas ne tikai uz Ekoskolām, bet visu pašvaldību.</p> <p>Vairāk par skolas un sabiedrības iesaisti skat. Ekoskolu metodiskā materiālā 43. lpp. Pirmsskolu metodiskais materiāls - https://ej.uz/metodiskais-pii</p>					

VIDES KODEKSS

	Primāri	Līmenis 1 2 3 4	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (1. līmenis)	Latvijas Ekoskolas sertifikāts (2. līmenis)	Zaļais karogs (3. līmenis)	Zaļais karogs un Ekoskolu vēstnieku statuss (4. līmenis)	Komentāri
	Sekundāri						
7.1	Vides kodeksa izveide		1) Koordinators izveido vides kodeksu, neiesaistot pārējo Ekopadomi un pirmsskolu pārstāvjus .	1) Ekopadome izveido kodeksu no savāktajiem priekšlikumiem . 2) Ekopadomes pārstāvjiem ir iespēja paust savas idejas un ieteikumus, piedalīties plānošanā.	1) Pēc rīcības plāna izveides, mērķu definēšanas un tēmas sākotnējās iepazīšanas, visai pirmsskolai ir dota iespēja izteikt priekšlikumus par rīcībām, vērtībām, ko vajadzētu ietvert vides kodeksā. 2) Svarīga loma kodeksa izveidē ir bērniem , bet pārējie pirmsskolas pārstāvji arī tiek iesaistīti. 3) <i>Bērnu Ekopadomes</i> bērni ar skolotāju atbalstu izveido kodeksu no savāktajiem priekšlikumiem. 4) Visa pirmsskola katru gadu pārskata vides kodeksu, lai pārliecinātos, ka tas atbilst esošai situācijai - gada tēmai un rīcības plānā izvirzītiem mērķiem.	1) Pēc rīcības plāna izveides, mērķu definēšanas un tēmas sākotnējās iepazīšanas, visai skolai ir dota iespēja izteikt priekšlikumus par rīcībām un vērtībām, ko vajadzētu ietvert vides kodeksā. 2) Svarīga loma kodeksa izveidē ir bērniem, bet pārējie pirmsskolas pārstāvji arī tiek iesaistīti. 3) <i>Bērnu Ekopadomes</i> bērni ar skolotāju atbalstu izveido kodeksu no savāktajiem priekšlikumiem un nodod to visai pirmsskolai apstiprināšanai . Katra grupa apstiprina, papildina, ja nepieciešams, un noformē, vizualizē vides kodeksu atbilstoši saturam. 4) Visa skola katru gadu pārskata vides kodeksu, lai pārliecinātos, ka tas atbilst esošai situācijai - gada tēmai un rīcības plānā izvirzītiem mērķiem.	
7.2	Vides kodeksa saturs		1) Vides kodekss ietver vispārīgas frāzes , kas ir saprotamas tikai Ekopadomei. Tas neietver konkrētas rīcības vides situācijas uzlabošanai.	1) Vides kodekss ietver Ekoskolas pamatvērtības , kas ir svarīgas bērniem un pirmsskolas pārstāvjiem, un galvenās rīcības , ko katrs pirmsskolā gatavs veikt vides situācijas uzlabošanai.	1) Vides kodekss ietver Ekoskolas pamatvērtības, kas ir svarīgas bērniem un pirmsskolas pārstāvjiem, un galvenās rīcības, ko katrs pirmsskolā gatavs veikt vides situācijas uzlabošanai. 2) Minētās rīcības atbilst Gada tēmai un var palīdzēt sasniegt izvirzītos mērķus.	1) Vides kodekss ietver Ekoskolas pamatvērtības, kas ir svarīgas bērniem un pirmsskolas pārstāvjiem, un galvenās rīcības, ko katrs pirmsskolā gatavs veikt vides situācijas uzlabošanai. 2) Minētās rīcības atbilst Gada tēmai un var palīdzēt sasniegt izvirzītos mērķus. 3) Tas tiek formulēts, ietverot rīcības, ko vajadzētu darīt nevis nolieguma formu, ko nedrīkst, nevajag darīt.	
7.3	Vides kodeksa saprotamība un atpazīstamība ¹		1) Vides kodekss ir vispārīgs - nav skaidras saistības ar nepieciešamo rīcību.	1) Vides kodekss ir konkrēts, kodolīgs un saprotams Ekopadomes pārstāvjiem . 2) Vides kodekss tiek vizualizēts u.tml. uzlabots, lai tas būtu saistošāks un interesantāks, būtu vieglāk saprast izvirzītās prioritātes. 3) Vides kodekss ir izlikts uz Ekoskolas ziņojumu dēļa .	1) Vides kodekss ir konkrēts, kodolīgs un saprotams visiem pirmsskolas pārstāvjiem, kā arī vecākiem un pirmsskolas viesiem . To izlasot, ir skaidrs, kas jādara. 2) Vides kodekss tiek vizualizēts u.tml. uzlabots, lai tas būtu saistošāks un interesantāks, būtu vieglāk saprast izvirzītās prioritātes. 3) Vides kodekss ir izlikts uz Ekoskolas ziņojumu dēļa, kā arī katra grupa to izliek savā telpā un citās labi redzamās vietās . Ja iespējams, tas tiek izvietots arī pirmsskolas mājas lapā un popularizēts sociālos tīklos . 4) Vides kodekss tiek izmantots gada laikā. Ekopadome un pirmsskolas pārstāvji seko līdzi tajā iekļauto pamatvērtību, rīcību ievērošanai, atgādina un aktualizē to dažādos veidos. 5) <i>Bērnu Ekopadomes</i> bērni un Ekopadomes pārstāvji saviem vārdiem var izskaidrot vides kodeksa saturu.	1) Vides kodekss ir konkrēts, kodolīgs un saprotams visiem pirmsskolas pārstāvjiem, kā arī vecākiem un pirmsskolas viesiem. To izlasot, ir skaidrs, kas jādara. 2) Vides kodekss tiek vizualizēts u.tml. uzlabots, lai tas būtu saistošāks un interesantāks, būtu vieglāk saprast izvirzītās prioritātes. 3) Vides kodekss ir izlikts uz Ekoskolas ziņojumu dēļa, kā arī katra grupa to izliek savā telpā un citās labi redzamās vietās. Ja iespējams, tas tiek izvietots arī pirmsskolas mājas lapā un popularizēts sociālos tīklos. 4) Vides kodekss tiek izmantots gada laikā. Ekopadome un pirmsskolas pārstāvji seko līdzi tajā iekļauto pamatvērtību, rīcību ievērošanai, atgādina un aktualizē to dažādos veidos. 5) <i>Bērnu Ekopadomes</i> bērni un Ekopadomes pārstāvji saviem vārdiem var izskaidrot vides kodeksa saturu. 6) Citi pirmsskolas pārstāvji zina, kur atrodas vides kodekss un kāda ir galvenā nozīme, vismaz daži rīcību virzieni.	

7.4.	Vides kodeksa saikne ar mācību saturu ¹		N/A	N/A	<p>1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu vides kodeksa satura plānošanā un aktualizēšanā iesaistot <i>Bērnu Ekopadomi</i>.</p> <p>2) Mācību procesā tiek izmantots vides kodekss, aktualizējot tajā minētās vērtības, norādot uz ieradumiem, rīcībām, kas nepieciešamas, lai risinātu pirmsskolā un kopumā globāli aktuālās vides problēmas, sasniegtu rīcības plāna mērķus.</p>	<p>1) Tiek veidota saikne ar mācību saturu vides kodeksa satura plānošanā un aktualizēšanā iesaistot <i>Bērnu Ekopadomi un pārējos bērnus</i>.</p> <p>2) Mācību procesā tiek izmantots vides kodekss, aktualizējot tajā minētās vērtības, norādot uz ieradumiem, rīcībām, kas nepieciešamas, lai risinātu pirmsskolā un kopumā globāli aktuālās vides problēmas, sasniegtu rīcības plāna mērķus.</p>	
Skaidrojumi		<p>1 – Lai atgādinātu, pievērstu uzmanību kodeksā ietvertām rīcībām, mēģiniet to integrēt mācību procesā, piemēram, diskutējiet, kas ar vides kodeksa rīcībām domāts un kā veicās ikdienā ar tā ievērošanu, valodā var mācīties ietvertās rīcības lasīt vai vizuālā mākslā, padarīt to saistošāku, izdomātās rīcības vizualizējot, bērniem zīmējot logo u.tml. Regulāri pavērtēt, vai bērni un citi skolas pārstāvji ir pamanījuši vides kodeksu, vai cenšas ievērot, kā izdodas, kā to varētu veicināt. Jāskatās, lai vides kodekss visiem pirmsskolas pārstāvjiem ir kā labs atgādinājums un palīdz sasniegt izvirzītos mērķus. Lielā un Bērnu Ekopadome var izdomāt un apkopot gala versiju vides kodeksam, bet katra grupa to var pati vizualizēt, lai tas ir personiskāks un vairāk paliek atmiņā.</p> <p>Vairāk par vides kodeksa izveidi skat. Ekoskolu metodiskā materiāla 47. lpp. Pirmsskolu metodiskais materiāls - https://ej.uz/metodiskais-pii</p>					

Pirmsskolā, realizējot 7 Ekoskolu soļus:

- Bērni tiek iesaistīti atbilstoši viņu spējām. Tiek dota iespēja pētīt un darīt.
- Ja skolu kritērijos katrā nākamā līmenī tiek veicināta bērnu patstāvība un skolotājs iesaistās pēc nepieciešamības. Pirmsskolā daudz lielāka nozīme skolotāja atbalstam - pirmsskolā bērns darbojas kopā ar skolotāju.
- pirmsskolā, iesaistot bērnus, 7 soļi tiek realizēti kā rotaļnodarbība. Pilda vairāk izglītojošu funkciju, piemēram, kā tas ir ar bērniem domātu vides novērtējumu (ej.uz/vn-pii-berniem)
- Nopietnāki darbi paliek lielai Ekopadomei (piemēram, pilnais vides novērtējums), bet tas ietver arī bērnu secinājumus, iesaistes rezultātu.
- Gan skolā, gan pirmsskolā ir svarīga visa kolektīva iesaiste un sadarbība.

